

DEPARTAMENT D'ECONOMIA
CURS: 2024/25

PROPOSTA PEDAGÒGICA DE LA
MATÈRIA:

Empresa i disseny de models de negoci

NIVELL EDUCATIU: 2n Batx

Professora de la matèria: Jennifer Sospedra i Zaragoza

Contents

1. Introducció	3
a. Justificació de la proposta pedagògica	3
b. Importància de l'estudi de l'economia	3
c. Contextualització	4
i. Descripció de l'entorn	4
ii. Característiques de l'alumnat	5
d. Legislació	5
2. Objectius de l'etapa	6
3. Competències clau	7
4. Competències específiques	13
5. Sabers bàsics	16
6. Avaluació	18
a. Criteris d'avaluació	19
b. Instruments d'avaluació	21
c. Criteris de qualificació	21
d. Prova d'avaluació extraordinària	22
e. Avaluació de la proposta pedagògica i de la pràctica docent	22
7. Metodologia. Orientacions didàctiques	24
a. Principis metodològics generals	24
b. Estratègies d'ensenyança i aprenentatge	25
c. Activitat d'ensenyança i aprenentatge	26
d. Activitats complementàries i extraescolars	26
e. Organització, agrupament i recursos	26
f. Activitats de reforç i aplicació	27
g. Transversalitat	27
h. Interdisciplinarietat	28
8. Mesures d'atenció per a la resposta educativa	28
a. Mesures d'atenció a l'alumnat amb NESE i NCE	29
b. Mesures d'atenció a alumnes amb altres situacions especials	33
c. Mesures per a difondre les bones pràctiques en l'ús de les TIC	33
d. Mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per raó de discapacitat, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses	33
9. Unitats de programació	34
a. Organització i seqüenciació de les Unitats Didàctiques	35
b. Descripció de les unitats de programació	39

1. Introducció

a. Justificació de la proposta pedagògica

Segons Gimeno y Pérez Gómez (1985), “La programación responde a un intento de racionalizar la práctica pedagógica de tal manera que ésta no discorra de forma arbitraria”. Així, la proposta pedagògica és una ferramenta utilitzada pels professors per a facilitar el desenvolupament del procés d’ensenyança-aprenentatge.

Podem englobar la **concreció curricular en quatre nivells**. El primer nivell, el Disseny Curricular Prescriptiu, que és elaborat pel Ministeri d’Educació i Cultura, és el més general i planteja tots els elements curriculars (objectius generals de l’etapa, blocs de sabers bàsics, etc.). El segon nivell, el Projecte Educatiu del Centre (PEC), que és elaborat i aprovat pel claustre de professors i es tracta d’adequar els plantejaments del Disseny Curricular Prescriptiu a les característiques de cada centre. El tercer nivell és la Proposta pedagògica. A partir del PEC, els equips de cycle dissenyen les programacions específiques on s’inclouen les diferents unitats didàctiques amb el seu ordre, seqüenciació i desenvolupament concret. I en l’últim nivell trobem les adaptacions curriculars, que es basen en adaptar el currículum als alumnes amb necessitats educatives específiques.

Per tal de **justificar els diferents punts de la proposta pedagògica**, podem fer referència a l’article 6 de la LOMLOE que es troba en el punt quatre de l’article únic. En ell es fa referència a objectius, competències, continguts (haurien de ser sabers bàsics), mètodes pedagògics i criteris d’avaluació. Així, en el Decret 108/2022 s’estableix que en la proposta pedagògica s’han de definir les competències específiques, els sabers bàsics, els criteris d’avaluació i les situacions d’aprenentatge. Finalment, en l’article 18 del RD 243/2022 indica que en la proposta pedagògica han d’apareixer els objectius, les competències, els continguts enunciats en forma de sabers bàsics, els mètodes pedagògics i els criteris d’avaluació. Amb tota aquesta informació es dissenya l’índex de la proposta pedagògica.

Finalment, abans de passar al següent punt indicar que en l’article 4 del RD 243/2022 podem observar els **fins del batxillerat** necessaris per a dur a terme tota aquesta proposta pedagògica. “El batxillerat té com a finalitat proporcionar formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements, habilitats i actituds que permetin desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i aptitud. Així, aquesta etapa haurà de permetre l’adquisició i l’èxit de les competències indispensables per al futur formatiu i professional, i capacitar per a l’accés a l’educació superior”.

b. Importància de l’estudi de l’economia

L’**economia, empresa o models de negoci** estan molt present en el nostre entorn. Aquesta assignatura ajuda als alumnes a veure la realitat empresarial, des d’un punt de vista intern i també des d’un punt de vista de interrelacions amb la societat. El seu objectiu és avançar en l’anàlisi de la moderna organització i administració d’empreses, amb un enfocament complet i actualitzat, valorant les decisions empresarials i les seues conseqüències des d’un punt de vista social, ètic i mediambiental, i fomentar l’ús de les tecnologies de la informació. L’empresa és un catalitzador clau per al creixement econòmic, la innovació, l’ocupació i la integració social. És primordial cultivar i fomentar una cultura i forma de pensar empresarial, on s’exercite i cresca la creativitat i l’esperit

d'innovació, s'incentive l'elaboració de reflexions personals i la presa de decisions fonamentades i ètiques, així com la visualització de l'error com a font de progrés i aprenentatge.

Aquesta matèria introdueix a l'alumnat en l'entorn amb què es relacionarà al llarg de la seua vida, ja siga com a consumidor, contribuent, futur treballador o emprenedor, per la qual cosa té especial rellevància en la seua formació humana a través de continguts de caràcter multidisciplinari, ja que posseïx nombroses implicacions amb la resta de matèries que configuren el batxillerat.

A més, facilita l'accés a estudis de caràcter econòmic i empresarial, tant de nivell universitari com de formació professional. En aquesta assignatura es treballaran qüestions com la raó de l'existència de les empreses, les seues característiques, tipus d'organització i funcionalment i factors que influïxen en la presa de decisions.

L'empresa i disseny de models de negoci apareix amb la LOMLOE en 2022 però no s'instaura fins el 2023. És una versió prou similar a l'Economia de l'empresa que teniem amb la LOMCE. Relacionades amb aquesta, hui en dia comptem amb les següents **assignatures** que es poden impartir (ja totes amb LOMLOE):

- Economia Social i Sostenible en 2n d'E.S.O.
- Taller d'Economia en 3er d'E.S.O.
- Economia i Emprenedoria en 4t d'E.S.O.
- Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial en 1er de batxillerat General
- Economia en 1er de batxillerat de CCSS
- Economia i Disseny de models de negoci en 2n de batxillerat de CCSS
- Gestió de projectes d'emprenedoria com optativa en 2n de batxillerat de CCSS

c. Contextualització

i. Descripció de l'entorn

L'IES Violant de Casalduch es troba localitzat a Benicàssim, d'uns 19.951 habitants (INE 2023) en l'hivern i més de 40.000 habitants en l'estiu ja que la seua economia es basa en el turisme al ser un poble de platja. El que fa uns anys era un costum de gent d'altres poblacions per mantindre una segona residència a la població ha esdevingut en un increment de la població del municipi tant a la zona de platja com al centre urbà i a altres urbanitzacions.

L'Institut Violant de Casalduch és un centre públic en el que s'imparteixen estudis d'Ensenyament Secundari Obligatori, Batxillerat i Cicles Formatius (Bàsic, Mitjà i Superior). Al centre treballen un claustre format per 116 professors a més d'altres professionals com personal d'administració i serveis. L'alumnat està format per 996 alumnes que provenen, majoritàriament, dels dos col·legis de la localitat. L'**alumnat** es reparteix de la següent manera:

- 7 grups de 1er d'E.S.O.
- 8 grups de 2n d'E.S.O.
- 7 grups de 3er d'E.S.O.
- 6 grups de 4t d'E.S.O.
- 5 grups de 1er de batxillerat
- 4 grups de 2n de batxillerat

- 2 grups de Formació Professional Bàsica d'electricitat
- 2 grups de Formació Professional Bàsica de jardineria
- 2 grups de Cicles de Formació Professional de grau mitjà del TECO
- 4 grups de Cicles de Formació Professional de grau superior del TECO

El **Departament d'Economia** està ubicat físicament en el mateix despatx que el Departament de Filosofia. Tres professors impartiran docència a les diferents matèries del Departament, Jennifer Sospedra Zaragoza, que serà la cap de departament, i Juan Carlos Granell Romero i Manuel Banegas Pichastor, que seràn els professors.

Respecte a l'**oferta educativa**, el Departament d'Economia impartirà les següents matèries:

- Economia Social i Sostenible en 2n d'E.S.O. (Juan Carlos)
- Economia i Emprenedoria en 4t d'E.S.O. (Juan Carlos i Manuel)
- Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial en 1er de batxillerat General (Manuel)
- Economia en 1er de batxillerat de CCSS (Jennifer i Juan Carlos)
- Economia i Disseny de models de negoci en 2n de batxillerat de CCSS (Jennifer)
- Gestió de projectes d'emprenedoria en 2n de batxillerat de CCSS (Jennifer)

ii. Característiques de l'alumnat

Aquesta proposta pedagògica va dirigida a tres grups, el grup de 2n de batxillerat A format per 22 adolescents dels quals fan economia 15 i el grup de 2n de batxillerat B format per 22 dels quals fan economia 10. Tots es troben entre 16 i 18 anys excepte els 7 repetidors els quals poden tindre més edat.

En aquesta edat és important tindre en compte certes característiques dels alumnes. Físicament, els alumnes poden sofrir desequilibris amb el menjar, tenir adiccions i es preocupen molt pel seu físic. Per tant, s'ha de potenciar l'educació activa sobre la salut i el consum i promoure activitats de valorarse a un mateix. Psicològicament, comencen a raonar formalment i són crítics. Tenen una escassa participació i interès i no tenen bons mètodes d'estudi. Per això, s'ha de potenciar el raonament crític i la sistematització dels seus mètodes d'estudi. Socialment, comencen a buscar el seu estil de vida i volen formar part d'un grup. Per això, deuen potenciar les activitats per a fomentar l'autonomia en el treball i la participació.

d. Legislació

Aquest any 23/24 ja hem entrat en el curs en el que totes les matèries estan a collides a la LOMLOE. Així, la proposta pedagògica d'Economia de 1er de batxillerat es basa en les següents disposicions:

- **Artículo 27 de la Constitució Espanyola** que estableix que tots tenen dret a l'educació i que es reconeix la llibertat d'ensenyança. També estableix que l'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals.
- **Llei orgànica 3/2020 de 29 de desembre (LOMLOE)** per la qual se modifica la Llei Orgànica 2/2006 del 3 de maig, d'educació (LOE). (Legislació estatal general).
- **Real Decret 243/2022, del 5 d'abril** pel que s'estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del batxillerat. (Legislació estatal de l'etapa).

- **Decret 108/2022, del 5 d'agost del Consell** pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum del batxillerat. (Legislació de la Comunitat Valenciana).

2. Objectius de l'etapa

Els **objectius** són els resultats que els alumnes han d'obtenir de forma progressiva en tot el procés d'ensenyança i aprenentatge, la consecució dels quals està vinculada a l'adquisició de les competències clau. Aquesta matèria permet proporcionar a l'alumnat les eines que els ajuden a ser ciutadans crítics i a la presa de decisions responsables dins de la societat. Al seu torn, els facilita l'accés a estudis de caràcter econòmic i empresarial, tant de nivell universitari com de cicles formatius de grau superior.

El Real Decret 243/2022 del 5 d'abril pel que s'estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes del batxillerat presenta els objectius del batxillerat en l'article 7 que són els següents:

- a) O1. Exercir la ciutadania democràtica des d'una perspectiva global i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució Espanyola així com pels drets humans que fomenta la corresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.
- b) O2. Consolidar una maduresa personal, afectivo-sexual i social que els permeta actuar de forma respectuosa, responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure, detectar i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials, així com les possibles situacions de violència.
- c) O3. Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats de dones i homes, analitzar i valorar críticament les desigualtats existents així com el reconeixement i ensenyança del paper de les dones en la història i impulsar la igualtat real i la no discriminació per raó de naixement, sexe, origen racial o ètnic, discapacitat, edat, enfermetat, religió o creences, orientació sexual o identitat de gènere o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- d) O4. Afiançar els hàbits de lectura, estudi i disciplina com condicions necessàries per a l'eficac aprofitament de l'aprenentatge i com a mitjà per al desenvolupament personal.
- e) O5. Dominar, tant en l'expressió oral com escrita, la llengua castellana i, en el seu cas, la cooficial de la seua comunitat autònoma.
- f) O6. Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres.
- g) O7. Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h) O8. Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seua evolució. Participar de forma solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.
- i) O9. Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat elegida.
- j) O10. Comprendre els elements i procediments fonamentals de la investigació i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de forma crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com afiançar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.
- k) O11. Afiançar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.
- l) O12. Desenvolupar la sensibilitat artística i literària així com el criteri estètic com fonts de formació i enriquiment cultural.

- m) O13. Utilitzar l'educació física i l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Afiançar els hàbits d'activitats físico-esportives per afavorir el benestar físic i mental, així com mitjà de desenvolupament personal i social.
- n) O14. Afiançar actituds de respecte i prevenció en l'àmbit de la mobilitat segura i saludable.
- o) O15. Fomentar una actitud responsable i compromesa en la lluita contra el canvi climàtic i en la defensa del desenvolupament sostenible.

3. Competències clau

Les **competències clau** són els exercicis que es consideren imprescindibles per a que l'alumnat pugui progressar amb garantia d'èxit en el seu itinerari formatiu i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals. Amb caràcter general, ha d'entendre's que la consecució de les competències i els objectius previstos en la LOMLOE i en el Real Decret 243/2022 de 5 d'abril, per a les diferents etapes educatives està vinculada a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau.

Aquestes competències, que tenen un caràcter necessàriament seqüencial i progressiu, les podem trobar en l'article 16 del Real Decret 243/2022 del 5 d'abril. En l'anex I apareixen les definicions de cada una així com els descriptors operatius del grau d'adquisició de les mateixes previstes al finalitzar l'etapa que serveixen per a reforçar i explicitar la fluïdesa i uniformitat d'aquesta formació. Per tant, definirem cada una d'elles i indicarem els **descriptors operatius**. Les competències clau junt als descriptors són els punts de partida per a les situacions d'aprenentatge.

- a. Competència en comunicació lingüística (CCL). Segons diu el RD nombrat abans, “la competència en comunicació lingüística suposa interactuar de forma oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits i, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa. A més, constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com els usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Per últim, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i disfrutar de la cultura literària.”

En aquesta competència es preté que els alumnes combinen varies habilitats: des de l'oralitat més habitual fins a la comunicació audiovisual i altres que també precisen del domini de les tecnologies. Així, aquesta competència tracta la interacció entre les persones. Està vinculada amb pràctiques socials que permeten a l'individu comportar-se com a agent comunicatiu, que produeix i rep missatges a través de la llengua amb distintes finalitats. El desenvolupament de la matèria afavoreix que l'alumne siga capaç d'explicar fenòmens socials i econòmics usant la terminologia tècnica pròpia de la matèria, de forma precisa i correcta, en diferents àmbits així com buscar i seleccionar informació en diverses fonts, diferenciant entre fets, opinions i previsions. A més, promou la concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència i la resolució de conflictes. En l'assignatura d'empresa i disseny de models de negoci es realitzen treballs, exposicions, projectes, debats, etc. en quasi totes les unitats i per tant, tracten aquesta competència rutinàriament.

CCL1. S'expressa de forma oral, escrita, signada o multimodal amb fluïdesa, coherència, correcció i adequació i amb actitud cooperativa i respectuosa tant per a intercanviar informació, crear coneixement i argumentar les seues opinions com per a establir i cuidar les seues relacions interpersonals.

CCL2. Comprèn, interpreta i valora amb actitud crítica textos orals, escrits, signats o multimodals dels distints àmbits, amb especial ènfasi en els textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, per a participar de manera activa i informada i per a construir coneixement.

CCL3. Localitza, selecciona i contrasta de manera autònoma informació procedent de diferents fonts avaluant la seua fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i la integra i transforma en coneixement per a comunicar-la de manera clara i rigurosa adoptant un punt de vista creatiu i crític a la par que respectuós amb la propietat intel·lectual.

CCL4. Llig amb autonomia obres rellevants de la literatura ficant-les en relació amb el seu context sociohistòric de producció, amb la tradició literària anterior i posterior i examinant l'empremta del llegat en l'actualitat, per construir i compartir la seua pròpia interpretació argumentada de les obres, crear i recrear obres d'intenció literària i formar progresivament un mapa cultural.

CCL5. Fica les seues pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones evitant i rebujant els usos discriminatoris, així com els abusos de poder, per tal d'afavorir la utilització no només eficaç sinó també ètica dels diferents sistemes de comunicació.

- b. **Competència plurilingüe (CP).** En aquesta competència, el RD indica que “la competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de forma apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten medi i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica”.

Aquesta competència, per tant, es basa en la capacitat d'utilitzar diferents llengües per a comunicar-se. A més de millorar i perfeccionar la llengua materna, esta competència anima a enriquir la comunicació dels alumnes amb el domini d'altres llengües: les llengües oficials, les llengües d'ús extens i inclús llengües clàssiques. Aquesta assignatura es dona completament en valencià el que suposa utilitzar aquesta competència en totes les classes tant oralment com escrita.

CP1. Utilitza amb fluïdesa, adequació i acceptable correcció una i més llengües a més de la familiar o de les familiars, per a respondre a les seues necessitats comunicatives amb espontaneïtat i autonomia en diferents situacions i contextos dels àmbits personals, socials, educatiu i professional.

CP2. A partir de les seues experiències, desenvolupa estratègies que li permeten ampliar i enriquir de forma sistemàtica el seu repertori lingüístic individual amb el fi de comunicar-se de manera eficaç.

CP3. Coneix i valora críticament la diversitat lingüística i cultural present en la societat, integrant-la en el seu desenvolupament personal i ficant-la per davant de la comprensió mutua com característica central de la comunicació, per a fomentar la cohesió social.

- c. **Competència matemàtica i competència en ciència i tecnologia (STEM).** El RD diu que “la competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglès) comporta la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i la representació matemàtica, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtic amb el fi de resoldre diferents problemes en diferents contextos. La competència en ciència dona lloc a la comprensió i explicació de l'entorn natural i social,

utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, inclosa l'observació i l'experimentació amb el fi de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social. La competència en tecnologia i enginyeria comprèn l'aplicació dels coneixements i metodologies pròpies de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats i desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.”

Aquesta matèria està relacionada amb les STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) i combina la importància de les matemàtiques, de les ciències i de la tecnologia per a fer front als problemes del món modern. Implica aplicar el raonament matemàtic per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context a través de les àrees relatives als nombres, l'àlgebra, la geometria i l'estadística. En aquesta assignatura s'estudien aspectes com ingressos, despeses, beneficis, punt d'equilibri, etc. Aquests aspectes fan que es necessite un enfocament gràfic, matemàtic i analític durant tot el curs.

STEM1. Selecciona i utilitza mètodes inductius i deductius propis del raonament matemàtic en situacions pròpies de la modalitat elegida i utilitza estratègies variades per a la resolució de problemes analitzant críticament les solucions i reformulant el procediment, si fora necessari.

STEM2. Utilitza el pensament científic per a entendre i explicar fenòmens relacionats amb la modalitat elegida, confiant en el coneixement com a motor del desenvolupament, plantejant-se hipòtesis i contrastant-les o comprovant-les mitjançant l'observació, l'experimentació i la investigació, utilitzant ferramentes i instruments adequats, apreciànt la importància de la precisió i la veracitat i mostrant una actitud crítica sobre l'abast i les limitacions dels mètodes utilitzats.

STEM3. Planteja i desenvolupa dissenyant i creant prototips i models per a generar i utilitzar productes que donen solució a una necessitat o problema de forma col·laborativa, procurant la participació de tot el grup, resolvent pacíficament els conflictes que puguin sorgir, adaptant-se davant la incertesa i avaluant el producte obtingut d'acord als objectius proposats, la sostenibilitat i l'impacte transformador en la societat.

STEM4. Interpreta i transmet els elements més rellevants d'investigacions de forma clara i precisa, en diferents formats (gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols,...) i aprofitant la cultura digital amb ètica i responsabilitat i valorant de forma crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida per a compartir i construir nous coneixements.

STEM5. Planeja i emprèn accions fonamentades científicament per a promoure la salut física i mental, i preservar el medi ambient i els éssers vius, practicant el consum responsable, aplicant principis d'ètica i seguretat per a crear valor i transformar el seu entorn de forma sostenible adquirint compromisos com a ciutadà en l'àmbit local i global.

- d. **Competència digital (CD).** En el RD indica que “La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclos el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític”.

La competència digital és fonamental en el món actual, i encara ho serà més el dia de demà. Aquesta implica adquirir habilitats i actituds necessàries per a ser competent en un entorn digital. Per això, l'alumnat ha d'aprendre a utilitzar les noves tecnologies per a ser més creatius, més crítics, saber buscar informació, etc. Això bé, sempre d'una manera responsable. En aquesta assignatura l'ús d'Internet i l'ús creatiu, crític i segur de les noves tecnologies de la informació i la comunicació seran instruments clau a l'aula ja que els

alumnes utilitzaran programes informàtics per a la elaboració de gràfics, projectes, PDFs, Power Points, per a l'anàlisi de dades, etc.

CD1. Realitza cerques avançades comprenent com funcionen els motors de cerques en internet aplicant criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant els resultats de manera crítica i organitzant l'almacenament de la informació de manera adequada i segura per a referenciar-la i reutilitzar-la posteriorment.

CD2. Crea, integra i reelabora continguts digitals de forma individual o col·lectiva, aplicant mesures de seguretat i respectant, en tot moment, els drets d'auditoria digital per a ampliar els seus recursos i generar nous coneixement.

CD3. Selecciona, configura i utilitza dispositius digitals, ferramentes, aplicacions i serveis en línia i els incorpora en el seu entorn personal d'aprenentatge digital per a comunicar-se, treballar col·laborativament i compartir informació, gestionant de manera responsable les seues accions, presència i visibilitat en la xarxa i exercint una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.

CD4. Avalua riscos i aplica mesures ja que utilitza les tecnologies digitals per a protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el mediambient i fa ús crític, legal, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.

CD5. Desenvolupa solucions tecnològiques innovadores i sostenibles per tal de donar resposta a necessitats concretes, mostrant interès i curiositat per l'evolució de les tecnologies digitals i pel seu desenvolupament sostenible i ús ètic.

- e. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA). El RD diu que “La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per tal d'autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb altres de forma constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contraries a la convivència i desenvolupar estratègies per tal d'abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de la resta de persones, desenvolupament habilitats per a cuidar-se a un mateix i a qui el rodeja a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de recolçament”.

Aquesta competència és imprescindible per a l'aprenentatge permanent i es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge. El seu objectiu és que els alumnes cada vegada més sàpiguen aprendre de manera autònoma i eficaç. Aquesta assignatura promou l'aprenentatge de crear o gestionar una empresa. Així, siguen treballadors o siguen emprenedors, conèixer la manera de gestionar una empresa és fonamental. Durant tots els blocs l'alumnat anirà reflexionant sobre el món que envolta les empreses a través dels diferents projectes o activitats a entregar. A més, diferents activitats es duran a terme en classe de manera autònoma mentre el professor anirà dirigint-lo en el seu treball.

CPSAA1.1. Enforteix l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la cerca d'objectius de forma autònoma per fer eficaç el seu aprenentatge.

CPSAA1.2. Desenvolupa una perspectiva autònoma, gestionant constructivament els canvis, la participació social i la pròpia activitat per tal de dirigir la seua vida.

CPSAA2. Adopta de forma autònoma un estil de vida sostenible i atén al benestar físic i mental propi i de la resta, buscant i oferint recolçament en la societat per a construir un món més saludable.

CPSAA3.1. Mostra sensibilitat cap a les emocions i experiències de la resta, sent conscient de la influència que exerceix un grup en les persones, per a consolidar una personalitat empàtica i independent i desenvolupar la seua intel·ligència.

CPSAA3.2. Distribueix un grup de feines, recursos i responsabilitats de manera equanime, segons els seus objectius, afavorint un enfocament sistemàtic per a contribuir a la consecució dels objectius compartits.

CPSAA4. Compara, analitza, avalua i sintetitza dades, informació i idees dels mitjans de comunicació per tal d'obtenir conclusions lògiques de forma autònoma, valorant la fiabilitat de les fonts.

CPSAA5. Planifica a llarg termini els propòsits i els processos de la construcció del coneixement, relacionant els diferents camps del mateix per a desenvolupar els processos autoregulats de l'aprenentatge que li permeten transmetre eixe coneixement, proposar idees creatives i resoldre problemes amb autonomia.

- f. Competència ciutadana (CC). El RD diu que “la competència ciutadana contribueix a que els alumnes i les alumnes poden exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'èxit d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics en el nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible acorde amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'agenda 2030”.

Aquesta competència comprèn la competència social i la cívica i tracta temes tan importants com la igualtat i la no discriminació, la democràcia, la justícia i els drets humans. La competència social busca el benestar personal i col·lectiu amb un bon estat de salut físic i mental. La competència cívica es centra en el coneixement de conceptes sociopolítics i econòmics de caràcter més global com la solidaritat i la importància d'esdeveniments històrics. La nostra assignatura és important en aquesta competència perquè aprendran a ser més conscients del seu paper com a treballadors, gestors, creadors o gerents de les empreses. La matèria tracta aquesta competència en diversos punts com la RSC, l'atur sobre tot en les dones, la bretxa salarial, etc.

CC1. Analitza fets, normes i idees relatives a la dimensió social, històrica, cívica i moral de la seua pròpia identitat, per a contribuir a la consolidació de la seua maduresa personal i social, adquirir una consciència ciutadana, desenvolupar l'autonomia i l'esperit crític, i establir una interacció pacífica i respectuosa cap a la resta i amb l'entorn.

CC2. Reconeix, analitza i aplica en diferents contextos, de forma crítica i conseqüent, els principis, ideals i valors relatius al procés d'integració europea, la Constitució espanyola, els drets humans i la història i el patrimoni cultural propis, a la vegada que participa en tot tipus d'activitats grupals amb una actitud fonamentada en els principis i procediments democràtics, el compromís ètic amb la igualtat, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial.

CC3. Adopta un judici propi i argumentant davant de problemes ètics i filosòfics fonamentals i d'actualitat, afrontant amb actitud dialogant la pluralitat de valors, creences i idees, rebujant tot tipus de discriminació i violència, i promovent activament la igualtat i corresponsabilitat efectiva entre dones i homes.

CC4. Analitza les relacions de interdependència i ecodependència entre les nostres formes de vida i l'entorn, realitzant un anàlisi crític de l'empremta ecològica de les accions humanes, i demostrant un compromís ètic i ecosocialment responsable amb activitats i hàbits que condueixen a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i la lluita contra el canvi climàtic.

- g. Competència emprenedora (CE). El RD diu que “la competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els

coneixements específics necessaris per tal de generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i de innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col.laborar de manera àgil amb altres persones amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a la acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economic-financer”.

Aquesta competència ens ajuda a transformar les idees en allò real reconeixent les oportunitats personals, professionals i també comercials perquè no oblidem que es tracta de formar a adults competents i capaços de desenvolupar-se en el món actual. Aquesta competència necessita de moltes habilitats com la capacitat d'anàlisi, organització, adaptació, presa de decisions, resolució de problemes, treball cooperatiu, responsabilitat, sentit crític, autonomia i confiança en un mateix. L'aportació de la matèria a esta competència es fonamental ja que tot el temari està relacionat amb l'emprenedoria. Els alumnes aprendran a prendre decisions importants en situacions determinades, aprendran a gestionar una empresa, a veure els aspectes que els envolten i com aquests influeixen en la presa de decisions, etc. A més, la matèria desenvolupa el treball en equip, la capacitat d'autoconeixement, la iniciativa i la innovació, la capacitat d'anàlisi, la resolució de problemes tant individualment com de manera col.laborativa, la comprensió i assumpció de riscos i el maneig de la incertesa així com el pensament crític i el sentit de la responsabilitat.

CE1. Avalua necessitats i oportunitats i afronta reptes, amb sentit crític i ètic, avaluant la seua sostenibilitat i comprovant, a partir de coneixements tècnics específics, l'impacte que pot suposar en l'entorn, per a presentar i executar idees i solucions innovadores dirigides a distints contextos, tant locals com globals, en l'àmbit personal, social i acadèmic amb projecció professional emprenedora.

CE2. Avalua i reflexiona sobre les fortaleses i debilitats pròpies i de la resta, fent ús estratègic d'autoconeixement i autoeficàcia, interioritza els coneixements econòmics i financers específics i els transfereix a contextos locals i globals, aplicant estratègies i destreses que agilitzen el treball col.laboratiu i en equip, per tal de reunir i optimitzar els recursos necessaris, que lleven a l'acció una experiència o iniciativa emprenedora de valor.

CE3. Duu a terme el procés de creació d'idees i solucions innovadores i pren decisions, amb sentit crític i ètic, aplicant coneixements tècnics específics i estratègies àgils de planificació i gestió de projectes, i reflexiona sobre el procés realitzat i el resultat obtingut, per a elaborar un prototip final de valor per a la resta, considerant tant l'experiència d'èxit com de fracàs, una oportunitat per a aprendre.

- h. **Competència en consciència i expressions culturals (CCEC).** El RD diu que “la competència en consciència i expressió culturals suposa comprendre i respectar la manera en que les idees, les opinions, els sentiments i les emocions s'expressen i es comuniquen de forma creativa en diferents cultures i a través d'una amplia gama de manifestacions artístiques i culturals. Implica també un compromís amb la comprensió, el desenvolupament i l'expressió de les idees pròpies i del sentit del lloc que s'ocupa o del paper que es desenvolupa en la societat. Així mateix, necessita la comprensió de la pròpia identitat en evolució i del patrimoni cultural en el món caracteritzat per la diversitat, així com la presa de consciència de que l'art i altres manifestacions culturals poden suposar una manera de mirar el món i donar-li forma”.

L'última de les competències clau ens parla de la importància i la riquesa de les diferents cultures: conèixer-les, apreciar-les i arrimar-nos a elles amb una actitud oberta i respectuosa. També fomenta la creativitat i la participació en la vida cultural, contribuint al patrimoni cultural i artístic de totes les comunitats. En la nostra matèria aquesta

competència està present a través de la iniciativa, la creativitat i la imaginació pròpies amb vista a l'expressió de les pròpies idees.

<p>CCEC1. Reflexiona, promou i valora críticament el patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, contrastant les seues singularitats i partint de la seua propia identitat, per tal de defensar la llibertat d'expressió, la igualtat i l'enriquiment inherent a la diversitat.</p>
<p>CCEC2. Investiga les especificitats i intencionalitats de diferents manifestacions artístiques i culturals del patrimoni, mitjançant una postura de recepció activa i delectiva, diferenciant i analitzant els diferents contextos, mitjans i suports en que es materialitzen, així com els llenguatges i elements tècnics i estètics que les caracteritzen.</p>
<p>CCEC3.1. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions amb creativitat i esperit crític, realitzat amb rigor les seues pròpies produccions culturals i artístiques, per a participar de forma activa en la promoció dels drets humans i els processos de socialització i de construcció d'identitat personal que es deriven de la pràctica artística.</p> <p>CCEC3.2. Descobreix l'autoexpressió, a través de la interacció corporal i l'experimentació amb diferents eines i llenguatges artístics, enfrontant-se a situacions creatives amb una actitud empàtica i col·laborativa i amb autoestima, iniciativa i imaginació.</p>
<p>CCEC4.1. Selecciona i integra amb creativitat diferents mitjans i suports, així com tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores o corporals, per tal de dissenyar i produir projectes artístics i culturals sostenibles, analitzant les oportunitats de desenvolupament personal, social i laboral que ofereixen servint-se de la interpretació, la execució, la improvisació o la composició.</p> <p>CCEC4.2. Planifica, adapta i organitza els seus coneixements, destreses i actituds per a respondre amb creativitat i eficàcia als exercicis derivats d'una producció cultural o artística, individual o col·lectiva, utilitzant diferents llenguatges, còdics, tècniques, eines i recursos plàstics, visuals, audiovisuals, musicals, corporals o escènics, valorant tant el procés com el producte final i comprnent les oportunitats personals, socials, inclusives i econòmiques que ofereixen.</p>

4. Competències específiques

En l'article 17 del RD 243/2022 es defineixen les **competències específiques** que són els assoliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o en situacions que requereixen els sabers bàsics de cada matèria o àmbit. Concretament en l'anex II d'aquest RD podem trobar aquestes competències específiques per a cada matèria relacionats amb els sabers bàsics i amb els criteris d'avaluació com veurem en l'últim punt d'aquesta proposta pedagògica, i en l'anex III podem trobar orientacions pràctiques per al seu disseny. Les competències específiques per a l'assignatura d'economia són les següents:

a. Competència específica 1 (CE1)

Argumentar el poder de transformació de l'activitat empresarial i emprenedora en la societat, analitzant el valor de la innovació i la digitalització en aquest procés i en el funcionament global de l'economia actual.

En general l'alumnat ha d'identificar la realitat actual des d'una perspectiva econòmica després dels canvis tan profunds que ha experimentat en els últims anys la societat en un context cada volta més globalitzat i en el que les relacions econòmiques són dia a dia més complexes. En aquesta realitat, el paper de les empreses i de les persones emprenedores és fonamental com a elements transformadors i determinants per al desenvolupament econòmic, el canvi social i estructural, convertint-se així en la força que impulsa i estimula l'adquisició del coneixement, el canvi tecnològic, la competitivitat i la innovació.

L'emergència climàtica, la necessitat d'adaptació a la transformació digital i el compromís de complir amb el nou contracte social global establert amb els ODS de les Nacions Unides del 2030, col·loquen a la sostenibilitat en primer pla de l'estratègia empresarial. L'activitat empresarial no ha sigut aliena als canvis i per això ha existit una transformació sense precedents, potenciada pel canvi tecnològic i la innovació. Les tecnologies digitals estan canviant la manera d'actuar de les empreses i d'aquesta

forma s'han convertit en una de les influències més significatives des de la revolució industrial. És per això que l'alumnat ha de valorar el paper de la innovació com clau per a seguir descobrint nous avanços que ajuden a millorar el paper de les empreses en la societat, apostant per la recerca d'un creixement sostenible que complisca els ODS.

Els descriptors amb els que se conecta aquesta competència són: CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.

b. Competència específica 2 (CE2)

Investigar l'entorn econòmic i social, des d'un punt de vista general i específic, i la seua influència en l'activitat empresarial, analitzant les interrelacions empresa-entorn i identificant estratègies viables que isquen dels criteris de responsabilitat social corporativa, de la igualtat i de la inclusió.

L'anàlisi de la realitat des d'una perspectiva econòmica i social permet que l'alumnat analitze els efectes de l'entorn sobre l'empresa i identifique les conseqüències del funcionament empresarial sobre la pròpia societat i el mediambient, tenint en compte els ODS, mitjançant polítiques de RSC que servisquen per tal de generar una proposta de valor que contribueisca a arribar a una societat més equitativa i sostenible.

Les empreses no són organitzacions alienes a lo que succeeix en la societat, per això és imprescindible la percepció i l'anàlisi de com els elements, tant de l'entorn general com de l'específic influeixen en les decisions que les empreses prenen.

Despertat la curiositat i tindre una visió oberta sobre la realitat és el punt de partida per a la investigació de l'entorn socioeconòmic, el que permetrà a l'alumnat identificar els problemes a resoldre i proposar solucions innovadores que incrementen el benestar social considerant que estes solucions poden produir externalitats que afecten a l'entorn de l'empresa.

Els descriptors operatius amb els que conecta aquesta competència són: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.

c. Competència específica 3 (CE3)

Identificar alguns models de negoci actuals comparant-los amb altres tradicionals i aplicar estratègies i ferramentes bàsiques que faciliten el disseny creatiu proposant models de negoci que aporten valor, permetisquen satisfer necessitats i contribueisquen al benestar econòmic i social.

En l'actualitat les empreses, desde les més tradicionals fins les més tecnològiques, conviuen en entorns dinàmics. Aquests es caracteritzen per la rapidesa amb la que succeeixen els canvis i la complexitat dels problemes a afrontar, el que genera una enorme incertesa sobre el futur i provoca un gran impacte en les decisions estratègiques de les empreses.

L'alumnat ha de comprendre que el model de negoci d'una empresa és una ferramenta previa al pla de negoci i el seu objectiu és permetre conèixer amb claredat el tipus de negoci que es va a crear i introduir en el mercat, a qui va dirigit, com es va a vendre i com es van a aconseguir els ingressos, per tant, és un document d'importància empresarial ja que permet planificar què és el que va a passar amb el negoci que es preté dur a terme.

En els últims anys, l'avenç d'internet i les noves tecnologies ha provocat una gran quantitat d'innovacions en el món de l'empresa, els clients demanen nous productes continuament, els cicles de vida d'aquests cada volta són més curts, etc. Com a conseqüència, han aparegut models de negoci fins ara no utilitzats, com per exemple el *longtail*, *freemium*, multiplataforma y app, que permeten a les empreses enfrontar-se a aquests entorns i actuar amb agilitat. Els alumnes i les alumnes han de conèixer aquests nous models. En paral·lel a aquests canvis s'han desenvolupat noves ferramentes que col·laboren en el procés de creativitat, per exemple la ferramenta de llenç CANVAS, amb la que l'alumnat elaborarà la seua proposta de valor, però també les activitats, els recursos, i les associacions clau, així com els canals, les relacions amb els clients, l'estructura de costos i les fonts d'ingressos. Junt a aquesta ferramenta l'alumnat aprendrà a treballar altres complementaries com el mapa d'empatia de clients o el pensament visual.

Els descriptors operatius amb els que conecta aquesta competència són: CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.

d. Competència específica 4 (CE4)

Obtindre la informació que es genera tant en l'àmbit intern com en l'extern de l'empresa i gestionar-la eficaçment en el procés de presa de decisions, seleccionant estratègies comunicatives d'aplicació al món empresarial i utilitzant noves ferramentes pròpies d'estos processos.

Obtindre informació en qualsevol procés de decisió i comunicar-la de forma eficaç és essencial per tal d'aconseguir els objectius en qualsevol àmbit de l'empresa. El flux d'informació és utilitzat tant per l'empresa com per la resta d'agents que es relacionen amb la mateixa. Tot això es duu a terme a través de distintes estratègies comunicatives, alguna d'elles relacionades amb les noves tecnologies. La informació és considerada actualment un recurs estratègic de gran importància per a les organitzacions. Obtindre i gestionar la informació correcta possibilita prendre decisions acertades.

L'alumnat identificarà estratègies de comunicació eficaç i àgils en la gestió i intercanvi d'informació entre l'empresa i els agents del seu entorn, i sabrà aplicar diferents ferramentes comunicatives com la narració d'històries (*storytelling*) o el discurs en l'ascensor (elevator pitch). Serà capaç d'analitzar les tendències en comunicació que les empreses i les institucions senyalen. L'alumnat desenvoluparà una actitud cooperativa i respectuosa en la seua manera de comunicar-se, aprendrà a argumentar, a escoltar i a transmetre de forma eficaç el que preté donar a conèixer.

Els descriptors operatius relacionats amb aquesta competència són: CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.

e. Competència específica 5 (CE5)

Explicar i avaluar diferents models de negoci aplicant ferramentes fonamentals d'anàlisi empresarial, valorant el procés que s'ha de dur a terme i validant diferents propostes de model de negoci acordes amb els ODS.

L'alumnat ha d'analitzar els models de negoci des d'una perspectiva global. Es tracta de concebir l'empresa com un conjunt d'elements (humans, tècnics i financers) interrelacionats entre sí mitjançant els diferents departaments de l'empresa i amb l'entorn del que forma part, per tal d'aconseguir determinats objectius concrets. Cadascun dels elements només té sentit en la mesura en que contribueix a aconseguir els objectius del sistema empresarial des d'un punt de vista integral. Avaluar els diferents models de negoci, serveix per a conèixer el seu objectiu. Per a això, l'estudi de casos reals permet comprendre el funcionament del procés de creació d'un projecte empresarial.

En moltes ocasions es té la tentació d'iniciar aquest procés sense analitzar prèviament el sector ni el mercat. És per això que l'aprenentatge de determinades ferramentes d'anàlisi empresarial previ permetrà a l'alumnat ser conscient de les dificultats i oportunitats que les persones emprenedores deuen assumir a l'hora d'iniciar un nou projecte i evitar fracassos innecessaris.

Al mateix temps, és essencial que l'alumnat compregue que els diferents projectes empresarials deuen apostar per potenciar l'activitat empresarial des d'una perspectiva social i sostenible, que siga responsable amb el seu entorn i interioritze com objectiu prioritari arribar als ODS i els reptes de la societat com el respecte al mediambient, el consum responsable o la producció de béns i serveis de qualitat.

Els descriptors operatius relacionats amb aquesta competència són: CD2, CD3, CPSAA1.1., CPSAA5, CE1, CE2, CE3.

Per tal de veure-ho d'una manera més fàcil, tenim el següent quadre (no tindrem en compte les competències no utilitzades en la nostra assignatura):

Competències clau →	CCL			CP		STEM		CD				CPSAA					CC			CE		
	1	2	3	1	2	2	4	1	2	3	5	1.1.	1.2	2	4	5	1	3	4	1	2	3
CE1		X							X		X		X		X		X			X	X	
CE2		X	X				X	X						X		X			X	X		
CE3		X	X			X	X								X				X	X		
CE4	X		X	X	X					X					X						X	
CE5									X	X		X				X				X	X	X

5. Sabers bàsics

L'article 17 del RD 243/2022 ens indica que els sabers bàsics estàn també, com les competències específiques, en l'anex II del mateix RD. Els **sabers bàsics** són el conjunt de coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis d'una matèria o àmbit d'aprenentatge del qual és l'adquisició de les competències específiques. L'ordre d'aquests, tal com s'especifiquen en cada una de les matèries no comporta cap seqüenciació d'aprenentatge. D'acord amb els criteris de la concreció curricular de centre, reconeixent la diversitat en el grup, el context educatiu o altres criteris pedagògics, l'equip educatiu pot aprofundir en uns més que en altres, a més d'agrupar-los i articular-los.

Segons plantetja el Real Decret 243/2022 del 5 d'abril pel que s'estableixen la ordenació i les ensenyances mínimes del batxillerat, els continguts mínims són els següents:

BLOC 1. EMPRESA I MODELS DE NEGOCI (CE1, CE2, CE3, CE4, CE5)
<p>SUBBLOC 1.1. IDEA DE NEGOCI I FERRAMENTES PER A INNOVAR</p> <ul style="list-style-type: none"> • La persona emprenedora: qualitats i perfils. • El procés de creativitat en els models de negoci. Dinàmiques de generació de noves idees de models de negoci i eines per a innovar. • Eines d'organització i presentació d'idees o projectes. Capacitat de síntesi. Comunicació. • El llenç de model de negoci i de gestió. • Sensibilitat i valoració de l'empreniment social i sostenible.

<ul style="list-style-type: none"> • Autonomia i tolerància davant l'errada associada a l'empreniment. Millores a través de l'assaig-errada.
<p>SUBBLOC 1.2. EMPRESA I INNOVACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Empresa i model de negoci • L'empresa. Classificació. Marc jurídic que regula l'activitat empresarial. • L'empresa, digitalització i innovació. I+D+i. Teories de la innovació. • Tipus d'innovació. Tendències emergents. Estratègies d'innovació. • Perseverància i flexibilitat en el canvi de les estratègies d'innovació.
<p>BLOC 2. ANÀLISI DE L'ENTORN I ESTRATÈGIES EMPRESARIALS (CE1, CE2, CE3, CE4, CE5)</p>
<p>SUBBLOC 2.1. ANÀLISI DE L'ENTORN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Macroentorn del model de negoci. • Microentorn del model de negoci: forces competitives. • Responsabilitat social corporativa. Dona i empreniment. Inclusió i empreniment. • Contribució de la societat al desenvolupament econòmic sostenible i ètic.
<p>SUBBLOC 2.2. ESTRATÈGIES EMPRESARIALS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avaluació prèvia del models de negoci: anàlisi DAFO. • Funcions de direcció. Estratègies. Presa de decisions. • Localització i dimensió de l'empresa.
<p>BLOC 3. ÀREES FUNCIONALS DE L'EMPRESA (CE3, CE4, CE5)</p>
<p>SUBBLOC 3.1. FUNCIÓ PRODUCTIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procés productiu. Eficiència i productivitat. • Desenvolupament del producte àgil. • Estructura de costos: classificació i càlcul de costos. • Anàlisi d'ingresos i costos. Llidar de rendibilitat. • Protecció de la idea i del producte i de la marca.
<p>SUBBLOC 3.2. FUNCIÓ COMERCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estudi de mercat: Segment de clients, competència i nínxols de mercat. • Avantatges competitiu: proposta de valor. • Canals. Relacions amb clients. Estratègies de màrqueting.

<ul style="list-style-type: none"> • El punt de vista dels clients: mapa d'empatia.
<p>SUBBLOC 3.3. LA GESTIÓ DE RRHH</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formació i funcionament dels equips àgils. Habilitats que demanda el mercat de treball. • La contractació i les relacions laborals de l'empresa. • Les polítiques d'igualtat i d'inclusió en l'empresa.
<p>SUBBLOC 3.4. LA FUNCIO FINANCERA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estructura econòmico-financera • Inversió. Valoració i selecció d'inversions. • Recursos financers. Anàlisi de fonts alternatives de financiació interna i externa. • La informació de l'empresa: obligacions contables. Composició i valoració del patrimoni. • Comptes anuals i imatge fidel. Elaboració del balanç i compte de pèrdues i guanys. • Anàlisi i interpretació de la informació comptable i anàlisi dels estats financers.
<p>BLOC 4. ANÀLISI DE LA REALITAT EMPRESARIAL (CE1, CE3, CE4, CE5)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Noves tendències de model de negoci. • El prototipat del producte: concepte i utilitat. • La necessitat de validar el model de negoci i realitzar un pla de negocis bàsic utilitzant ferramentes de gestió. • Tolerància davant diferents opinions i perspectives realitzades amb les solucions en els models de negoci.

6. Avaluació

En l'article 20 del Real Decret 243/2022 i en l'article 35 del Decret 108/2022 podem trobar tots els aspectes relacionats amb l'avaluació. L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne serà continu i diferenciat segons matèries. Quan el progrés d'un alumne o una alumna no siga l'adequat, s'haurà d'establir mesures de reforç educatiu i s'haurà d'adequar les condicions per tal d'afavorir el seu progrés. El professor serà el que decidirà si l'alumne ha arribat al grau d'adquisició de les competències a final de curs.

Tejedo deia que "l'avaluació és un procés sistemàtic de recollida d'informació que implica un judici de valor i que orienta en la presa de decisions. Aquesta es fonamental en l'àmbit educatiu ja que l'avaluació és holística, sistemàtica, flexible i permet als docents conèixer i valorar els resultats obtinguts en termes d'objectius proposats, d'acord amb els recursos utilitzats i les condicions existents".

Així, l'avaluació és el procés on el professor observa i valora de manera continua i sistemàtica el procés d'ensenyança i aprenentatge per tal de determinar si l'alumnat assoleix les competències o, en cas contrari, és necessari introduir alguns ajustos per tal que aconseguixquen assolir-les.

El procés d'avaluació ens indica si existeix desviació entre les competències marcades i l'assoliment d'aquestes per part de l'alumnat. Si aquesta desviació existeix o no, també ha de ser utilitzat com a intercanvi d'informació entre alumnat i professorat a través de l'observació, les activitats realitzades a l'aula, els treballs marcats per fer a casa o a classe, els debats i discussions sorgits a l'aula, el treball en grup, etc.

D'aquesta manera l'avaluació s'ha d'entendre no únicament com la simplificació del treball de l'alumnat en una qualificació sinó com un procés continu i de millorar la tasca de l'alumnat i del docent. Com el procés finalitzarà amb una qualificació, s'ha d'intentar que aquesta incloga tota una sèrie de criteris per fer el més just possible la mateixa.

a. Criteris d'avaluació

En l'article 17 del RD 243/2022 podem veure que els criteris d'avaluació, igual que les competències específiques i els sabers bàsics, es troben en l'anex II del mateix RD.

Els **criteris d'avaluació** són els referents que indiquen els nivells d'acompliment esperats en l'alumnat en les situacions o activitats d'aprenentatge que requereixen el desplegament de les competències específiques de cada matèria o àmbit en un moment determinat del seu procés d'aprenentatge.

Aquests criteris s'estableixen d'acord amb les competències específiques. Com que ja hem identificat en el punt 4 quines són les competències específiques, a continuació indicarem els criteris d'avaluació segons la competència específica fent un breu resum de la mateixa.

CE1. Argumentar el poder de transformació de l'activitat empresarial i emprenedora en la societat, analitzant el valor de la innovació i la digitalització en aquest procés i en el funcionament global de l'economia actual.	CA1.1. Argumentar la repercussió d'alguns casos concrets de l'activitat empresarial en l'entorn econòmic, analitzant els efectes de la innovació i la digitalització i aplicant ferramentes bàsiques pròpies de l'àmbit empresarial.
	CA1.2. Analitzar el paper de la I+D+i en el desenvolupament social i empresarial, identificant noves tendències i tecnologies que tenen un alt impacte en l'economia.
	CA1.3. Utilitzar correctament la terminologia econòmica i empresarial en les argumentacions i anàlisi adaptada al nivell educatiu en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o personal, en les distintes llengües del currículum, utilitzant llenguatge no discriminatori.
CE2. Investigar l'entorn econòmic i social, des d'un punt de vista general i específic, i la seua influència en l'activitat empresarial, analitzant les interrelacions empresa-entorn i identificant estratègies viables que isquen dels criteris de responsabilitat social corporativa, de la igualtat i de la inclusió.	CA2.1. Valorar la capacitat d'adaptació àgil, responsable i sostenible de les empreses als canvis de l'entorn i a les exigències del mercat investigant l'entorn econòmic i social i la seua influència en l'activitat empresarial a través d'experiències desenvolupades en l'entorn local.
	CA2.2. Classificar els distints tipus d'empresa, els seus elements i funcions, així com les formes jurídiques que adopten i valorant les seues implicacions legals front a tercers.
	CA2.3. Identificar i analitzar les característiques de l'entorn en el que l'empresa desenvolupa la seua activitat, explicant, a partir d'elles, les diferents estratègies i decisions adoptades i les possibles implicacions socials i medioambientals de la seua activitat i proposant solucions des d'un punt de vista crític i reflexiu.

	<p>CA2.4. Argumentar la importància de la gestió de RRHH, avaluant algunes polítiques d'igualtat i inclusió i valorant el paper de l'ètica empresarial amb actitud crítica i respectuosa.</p>
<p>CE3. Identificar alguns models de negoci actuals comparant-los amb altres tradicionals i aplicar estratègies i ferramentes bàsiques que faciliten el disseny creatiu proposant models de negoci que aporten valor, permetisquen satisfer necessitats i contribuïsquen al benestar econòmic i social.</p>	<p>CA3.1. Proposar senzills models de negoci o de gestió diferenciat que permeta donar resposta a les necessitats actuals, comparant diferents models i utilitzant estratègies i ferramentes de disseny creatiu.</p>
	<p>CA3.2. Analitzar les característiques organitzatives i funcionals de l'empresa analitzant a partir d'elles, les decisions de planificació, de gestió i d'optimització d'activitats, recursos i associacions clau del model de negoci innovador a través de diferents activitats que fomenten l'autoestima, la empatia i la creativitat.</p>
	<p>CA3.3. Analitzar i prendre decisions sobre els processos productius desde la perspectiva de l'eficiència i la productivitat, defenent el suport necessari per a fer realitat el model de negoci.</p>
	<p>CA3.4. Analitzar les característiques del mercat i explicar, d'acord amb elles, la proposta de valor, canals de distribució, relacions amb clients i fonts d'ingresos del model de negoci.</p>
<p>CE4. Obtindre la informació que es genera tant en l'àmbit intern com en l'extern de l'empresa i gestionar-la eficaçment en el procés de presa de decisions, seleccionant estratègies comunicatives d'aplicació al món empresarial i utilitzant noves ferramentes pròpies d'estos processos.</p>	<p>CA4.1. Gestionar eficaçment la informació i facilitar el procés de presa de decisions a partir de la informació obtinguda tant en l'àmbit intern com extern de l'empresa i aplicant estratègies i noves fórmules comunicatives.</p>
	<p>CA4.2. Seleccionar estratègies de comunicació aplicades al món empresarial, utilitzant noves fórmules comunicatives que faciliten el desenvolupament de diferents estratègies de marketing sent sensible a les distintes necessitats reals que tenen els consumidors.</p>
	<p>CA4.3. Exposar distintes idees de models de negoci per mitjà de ferramentes comunicatives que permetisquen despertar l'interés i cautivar a l a resta amb la proposta de valor presentada.</p>
<p>CE5. Explicar i avaluar diferents models de negoci aplicant ferramentes fonamentals d'anàlisi empresarial, valorant el procés que s'ha de dur a terme i validant diferents propostes de model de negoci acordades amb els ODS.</p>	<p>CA5.1. Avaluar les idees de negoci associades dins d'un context determinat, a partir de les tendències clau del moment, la situació macroeconòmica, el mercat i la competència, senyalant la rellevància de l'organització en el procés.</p>
	<p>CA5.2. Analitzar amb esperit crític l'activitat empresarial i la importància d'actuar de forma sostenible, comparant aquesta actuació amb casos d'empreses que complisquen els ODS.</p>
	<p>CA5.3. Identificar debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats de diferents idees de negoci actuals a través de casos concrets de models de negoci i relacionar-los entre sí.</p>

	CA5.4. Determinar l'estructura d'ingresos i costos, calculant el benefici i el llinar de rendibilitat.
	CA5.5. Analitzar i explicar a nivell bàsic la situació econòmico-financera a partir de la informació recollida tant en el balanç com en el compte de pèrdues i guanys d'una empresa, indicant les possibles solucions als desequilibris trobats.

b. Instruments d'avaluació

L'article 20 del Real Decret 243/2022 ens indica que s'han de tindre en consideració els diferents elements del currículum i el treball fet en classe, així com l'interés i l'esforç que ha mostrat l'alumnat. Així mateix, s'ha de promoure l'ús generalitzat d'instruments d'avaluació variats, diversos i adaptats a les situacions d'aprenentatge que permetin la valoració objectiva de tot l'alumnat, garantint així que les condicions de realització dels processos associats a l'avaluació s'adaptin a les necessitats de l'alumnat amb necessitat específica de recolzament educatiu.

Per aquesta raó, els i les alumnes tindran els següents punts d'avaluació:

- Les proves escrites cada 2 unitats.
- Exercicis, problemes i preguntes teòriques proposats.
- L'assistència i actitud participativa i col.laborativa en activitats individuals, en parelles, en petit grup, en gran grup o en tota la classe.

c. Criteris de qualificació

La **qualificació dels alumnes** serà individual i personalitzada i variarà de 0 a 10 de manera que:

- De 0 a 4,9: Suspés.
- De 5 a 5,9: Suficient.
- De 6 a 6,9: Bé.
- De 7 a 8,9: Notable.
- De 9 a 10: Excel.lent.
- Matricula d'honor: En casos extraordinaris.

Quant a la **forma d'avaluar**, serà de la següent manera:

- Prova escrita: 90%. Hi ha 6 proves escrites (una per cada dues unitats de programació) i es duran a terme dues proves en cada trimestre. En cada prova escrita hi haurà dos preguntes d'unitats didàctiques anteriors i podrà aparèixer qualsevol tipus d'activitat pràctica estudiada en qualsevol trimestre. Totes es qualifiquen de 0 a 10 i valen el mateix.
- Entregables: 5%. Els alumnes realitzen entregables de preguntes o activitats pràctiques. Aquestes seràn entregades a través d'aules i seràn de caràcter obligatori. També es qualifiquen de 0 a 10, totes tenen el mateix pes i la no entrega o el no treballar-la pot implicar no superar el trimestre.
- Participació activa en classe i assistència: 5%. Quant fa a l'actitud es considerarà la conducta i participació activa i col.laborativa en classe i la realització de tasques tant a casa com a classe. Cada valoració negativa atorgada per aquests conceptes implicarà una penalització de 0,2. Les valoracions positives tindran també una valoració de 0,2 en sentit contrari. Quant a les faltes,

aquelles no justificades penalitzaran en 0,2 punts cada falta. Dos retards tindran la consideració d'una falta d'assistència.

Aspectes importants són:

- La valoració de les activitats considerarà tant els continguts (50%) i procediments (40%) com la presentació (10%).
- En cas d'observar situacions estranyes durant l'examen, el professor podrà decidir repetir l'examen oralment. En cas que el professor sàpiga segur que l'alumne està copiant, podrà decidir si suspendre l'examen o, directament, l'avaluació.
- La qualificació del trimestre serà arrodonida a l'alça a partir de 0,5 centèsimes sempre que siga més d'un 5. Si és menys, no es podrà arrodonir cap amunt.
- La nota final de l'assignatura s'obté mitjançant la mitjana ponderada de la qualificació obtinguda en cadascuna de les tres avaluacions de manera que:
 - 1a avaluació 33%
 - 2a avaluació 33%
 - 3a avaluació 33%
- A final de curs es farà la recuperació de l'assignatura per a qui no l'haja superada.
- Les proves escrites es realitzaran en la data assenyalada. La no assistència a una prova escrita implicarà immediatament l'obligació d'acudir a la recuperació, a no ser que presenten el justificant del Centre de Salut o altres institucions oficials.

d. Prova d'avaluació extraordinària

Tal com indica l'article 35 del Decret 108/2022, l'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària de les matèries no superades en el període que s'establisca per part de la conselleria competent en matèria d'educació. Aquesta prova es realitzarà a juny i tindrà format similar a les proves escrites fetes durant l'any: preguntes a desenvolupar i problemes pràctics.

e. Avaluació de la proposta pedagògica i de la pràctica docent

En els articles ja indicats en l'avaluació s'informa que s'ha de tenir en compte no només l'avaluació de l'aprenentatge dels i les alumnes sinó també la revisió, l'avaluació i la modificació de la proposta pedagògica i l'avaluació de la pràctica docent.

Aquesta acció es durà a terme mitjançant tres formes. D'una banda, el Departament d'Economia realitzarà reunions setmanals i analitzarà els resultats aconseguits en cada període d'avaluació per tal de corregir les possibles desviacions. S'avaluarà la consecució de la proposta pedagògica, l'explicació dels apartats importants de proposta pedagògica a l'alumnat, la utilització de materials diversos i adaptats, la utilització de recursos propers a la societat que els envolta, l'exemplificació en l'aula de valors quotidians, el foment de la participació activa de l'alumnat, la resolució de problemes reals en els que s'aplica allò après, etc. Durant el curs, s'aniran establint les modificacions en la mateixa proposta pedagògica.

D'altra banda, els alumnes emplenaran a final de curs un qüestionari de caràcter anònim (el podem trobar més avall) per tal d'avaluar la pràctica docent, és a dir, el procés d'ensenyança-aprenentatge i detectar així les possibilitats de millora. Les qüestions estaran relacionades amb l'atenció rebuda, la metodologia utilitzada, la magnitud de treball en casa, la metodologia aplicada, l'atenció a la diversitat duta a terme, el clima a l'aula, la consecució dels objectius, etc. Per tal d'aconseguir açò cal establir una línia de comunicació fluida entre professorat i alumnat de manera que aquests puguin fer aportacions constructives sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge de les matèries que imparteix el departament. Els aspectes de la pràctica docent que s'han destacat, entre d'altres, han

de servir per a adaptar la proposta pedagògica a la realitat de l'aula i al plantejament de propostes de millora del procés.

I finalment, el professor, al llarg del curs podrà realitzar anotacions en les seues impressions i realitzar els ajustos necessaris per al curs lectiu següent. Aquestes anotacions podran estar referides als materials, l'extensió i la dificultat de les activitats i dels examens, etc.

Per dur a terme l'avaluació de la tasca docent es podria fer servir una graella com la següent:

DADES DE L'AVALUACIÓ					
Professor/a: _____	Materia: Empresa i disseny de models de negoci 2n de batxillerat				
INSTRUCCIONS					
Respon a les següents qüestions de l'1 al 5 de manera que 1 és molt desacord i 5 molt d'acord.					
PROPOSTA PEDAGÒGICA					
	1	2	3	4	5
La proposta pedagògica s'aplica en la pràctica i és un instrument orientador i de referència.					
La proposta pedagògica identifica objectius, continguts, criteris d'avaluació, competències clau i s'adapta a les característiques del grup.					
Existeix coherència entre el que s'ha programat i el desenvolupament de les classes.					
La distribució temporal és equilibrada.					
S'adequa a les necessitats de l'entorn i de l'alumnat.					
S'han tingut en compte els aprenentatges significatius.					
Té en compte els interessos i el nivell de desenvolupament de l'alumnat.					
Es fa un seguiment trimestral i una avaluació final de la proposta pedagògica.					
CONTINGUTS DE L'ASSIGNATURA					
	1	2	3	4	5
Els continguts han sigut interessants.					
Els continguts han sigut difícils.					
Els continguts contribueixen positivament a aconseguir les competències específiques de la matèria.					
El professor o professora ha introduït transversalitat en l'assignatura.					
S'adequa a les necessitats de l'entorn i de l'alumnat.					
S'han tingut en compte els aprenentatges significatius.					
Es té en compte la interdisciplinarietat en els continguts.					
METODOLOGIA					
	1	2	3	4	5
Les activitats i sessions han sigut amenes i divertides.					
Les activitats han sigut variades i interessants.					
Les activitats han sigut adequades per al nivell del curs.					
Les explicacions han sigut estructurades i clares.					
El professorat demostra sensibilitat amb la diversitat en els i les alumnes.					
El professor s'ha preocupat en tot moment per nosaltres, tant pels dubtes com pels problemes acadèmics que puguerem tenir.					
La càrrega de treball és excessiva.					
La metodologia fomenta la motivació de l'alumnat.					
Es fomenta la participació activa de l'alumne per tal d'implicar-lo en el propi procés d'aprenentatge.					
Els recursos són els adequats.					

S'utilitzen materials diversos pel que fa a suport i contingut.					
S'ha donat resposta a les diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge.					
Dóna resposta a diferent tipus d'interessos, necessitats i capacitats de l'alumnat.					
S'estableixen vies de comunicació entre professorat i famílies i altres professionals per afavorir l'aprenentatge de l'alumnat					
AVALUACIÓ					
	1	2	3	4	5
El professor o professora té en compte en l'avaluació tots els entregables, les proves escrites i l'actitud.					
L'avaluació ha sigut adequada quant a dificultat.					
Els criteris d'avaluació han sigut explicats de forma clara pel professor o professora.					
Els criteris de qualificació i d'avaluació s'han donat a conèixer a l'alumnat i a les famílies.					

Aquestes i altres idees ens durà a la reflexió sobre la pràctica docent, la seva eficàcia, el compliment de la proposta pedagògica, etc. així com poden sorgir propostes de millora que s'aniran introduïnt al desenvolupament de la matèria durant aquest i futurs cursos per tal de millorar el rendiment de l'alumnat i l'assoliment de les competències específiques.

7. Metodologia. Orientacions didàctiques

La **metodologia** són tot el conjunt de procediments utilitzats per adquirir les competències, assolir els objectius i complir amb els descriptors operatius.

Per la seua banda, la **línia pedagògica** del centre té com a principal objectiu recolzar el procés d'ensenyança i aprenentatge i constitueix el referent que orientarà les decisions i encaminaran a l'alumnat a l'èxit escolar, a proporcionar la millor atenció educativa i a vetlar per l'interés general.

L'article 6 del RD 243/2022 indica que les activitats del batxillerat afavoriran la capacitat de l'alumnat per aprendre per si mateix, per treballar en equip i per aplicar els mètodes d'investigació apropiats. També indica que les administracions promouran les mesures necessàries per a que en les diferents matèries es desenvolupen activitats que estimulen l'interés i l'hàbit de la lectura i la capacitat d'expressar-se correctament en públic.

També en el mateix article es diu que es prestarà especial atenció a l'alumnat amb necessitat específica de recolzament educatiu. Per això, s'establiran les alternatives organitzatives metodològiques i les mesures d'atenció a la diversitat per a facilitar l'accés al currículum d'aquest alumnat. Això ho inclourem en el següent punt.

a. Principis metodològics generals

La **metodologia general** es basa en combinar aspectes teòrics i pràctics amb la finalitat d'assolir i interioritzar les competències específiques. D'aquesta manera, la metodologia potencia l'aprenentatge per competències clau i descriptors operatius que es vorà sobre tot en tota la part pràctica a través de la participació activa en la societat ja siga en el context educatiu formal com en el no formal.

En la matèria *Empresa i disseny de models de negoci* l'objectiu principal serà la reflexió sobre la influència de l'entorn en les empreses i de les empreses en l'entorn així com també la gestió i la creació de les mateixes. Cada unitat didàctica que està inclosa en esta proposta pedagògica es presentarà d'una forma oberta considerant que les diferents solucions als problemes que s'hi plantegen

comporten una ideologia i es desenvolupa en un context històric determinat, tant si tractem assumptes d'economia general com si parlem de l'evolució i situació actual de l'empresa.

La forma més comuna de presentar els continguts és per mitjà de preguntes àmplies, amb la finalitat que es compreguen els continguts bàsics, acompanyats d'una explicació dels diferents apartats sobre els que es pot reflexionar i trobar solucions concretes. El criteri fonamental a seguir serà la participació activa dels alumnes. La flexibilitat serà un principi bàsic i seran clau els següents elements didàctics:

- Partir dels coneixements previs de l'alumne: a l'inici de curs es realitzarà una prova inicial per tal de veure el nivell i avaluar, així, si el seu progrés es realitza de manera adequada.
- Crear aprenentatges sòlids i relacionats amb la vida real: els coneixements permanixeran en els alumnes si són significatius, i per a això és important relacionar-ho amb la vida diària.
- Ajudar als alumnes a aprendre per si mateix.
- Metodologia activa: Motivació i justificació mitjançant la realització d'activitats relacionades amb el tema que mostren als alumnes, la necessitat de conèixer els continguts, les relacions entre les unitats didàctiques i l'ús pràctic dels coneixements assolits.
- Fomentar el desenvolupament integral de l'alumne.
- Introducció feta pel professor del tema a tractar.
- Lectura comprensiva del material aportat per a posterior debat i utilització pràctica.
- Fomentar el treball en equip.
- Fomentar la motivació i participació dels alumnes.
- Interdisciplinarietat: L'aprenentatge dels alumnes està més reforçat quan es relaciona amb altres matèries.
- Mostrar el caràcter transversal de l'assignatura.

b. Estratègies d'ensenyança i aprenentatge

En aquest punt, hem de tindre en consideració que s'afavorirà l'aprenentatge basat en la interacció a través del diàleg (debats), la contextualització en l'entorn més pròxim i el treball cooperatiu. Tot això, a partir d'estratègies d'exposició, d'investigació o indagació i d'observació que facen aplicable allò que s'ha après a la vida real. Alguns exemples d'**activitats** que es duran a terme en aquest curs són:

- Prova inicial
- Visualització de vídeos
- Resolució de problemes numèrics
- Anàlisi de gràfics
- Debats i anàlisi col·lectius de documents
- Resolució de qüestions
- Creació de textos
- Mapes conceptuals
- Retroalimentació en Sòcrative

c. Activitat d'ensenyança i aprenentatge

El desenvolupament de les activitats ha de ser l'adequat per a aconseguir les competències i interioritzar els sabers bàsics. Els tipus que utilitzarem seran els següents:

- Activitat d'introducció-motivació
- Activitats de desenvolupament que a més, es divideixen en:
 - Activitats de lectura
 - Activitats de descobriment dirigit
 - Activitats d'autoavaluació
 - Activitats d'investigació i aprenentatge col.laboratiu
 - Activitats de síntesi o consolidació
 - Activitats de reforç
 - Activitats d'ampliació

d. Activitats complementàries i extraescolars

Les **activitats complementàries** són curriculars, pel que es realitzen en horari escolar però es caracteritzen per desenvolupar-se en un lloc diferent a l'habitual o amb recursos diferents. Estes solen tindre un caràcter diferenciat de les pròpiament lectives. A més, tenen un caràcter lúdic, que inciten a l'aprenentatge de forma natural, que engloben valors, etc. En aquest curs es preveu:

- Visita de professionals de la Universitat Els Tarongers per a fer explicació dels diferents graus que oferten relacionats amb l'economia.

Quant a les **activitats extraescolars** es duen a terme fora de l'horari lectiu ja siga dins o fora del centre. Busquen la formació integral de l'alumnat en aspectes relacionats amb la cultura, l'ús del seu temps lliure o la seua preparació per a la inserció a la societat. No es realitzarà ninguna activitat extraescolar.

e. Organització, agrupament i recursos

Quant a l'**organització de la classe**, la seua distribució és de tipus convencional o en files on cada alumne té el seu pupitre per tal de facilitar l'aprenentatge dels alumnes, però es podrà modificar temporalment quan les situacions d'ensenyança i aprenentatge així ho aconsellen. Aquesta aula, Adam Smith, compta amb una pissarra, un ordinador, un tabló d'anuncis i un projector.

Quant a l'**agrupació dels alumnes** serà individual, en parelles, en xicotets grups o debats de tota la classe, depen de l'activitat.

I finalment, quant als recursos requerits seran:

- Notícies de premsa i materials similars.
- Apunts elaborats per la professora: Dossier de 2n de batxillerat.
- Vídeos o pel.lícules.
- Processadors de textos per a redactar, revisar ortografia, realitzar esquemes, etc.
- Polsadors per a ser concursos en equip.
- Outlook, itaca i aules.
- Projector, pissarra, ordinador, impresora, llibreta, regla, calculadora, etc.

f. Activitats de reforç i aplicació

Les activitats com a accions ordenades que el professorat duu a terme per desenvolupar experiències d'aprenentatge, han de planificar-se tenint en compte els seus principis bàsics, per tal de respondre a tot l'alumnat.

La planificació de les activitats d'aula haurà de tenir en compte, doncs, la diversitat de l'alumnat dins l'aula a través de la diversificació dels tipus d'activitats d'ensenyament–aprenentatge que es fan servir habitualment. Haurà d'implicar el plantejament de tasques que puguin tindre diferents nivells d'execució. També es procurarà programar seqüències d'activitats que suposen modificacions progressives en dificultat i requeriment d'autonomia de l'alumnat en la resolució de les tasques. Finalment, ha d'incloure, en cas de necessitat, activitats de reforç i d'ampliació que puguin ser utilitzades en moments i contextos diversos. La necessitat d'adequar-se a cada grup de manera específica requereix la planificació de mesures de reforç si l'avaluació i les adaptacions incorporades resulten insuficients per a determinats alumnes.

A cada unitat didàctica se'ls planteja a l'alumnat la realització d'alguna activitat d'especial grau de dificultat. La realització d'aquests exercicis tindrà un caràcter voluntari.

g. Transversalitat

En la nova llei no apareixen els elements transversals com a tal per això els introduïm dins de la metodologia, perquè considerem important la seua utilització. La **transversalitat** fa referència a l'existència de continguts, objectius i competències presents simultàniament en diferents àrees del currículum. Amb la LOMLOE desapareixen els elements transversals com a tal que teníem amb la LOMCE, no obstant, dins de la metodologia creem convenient parlar d'aquests:

- Comprensió lectora.
- Expressió oral i escrita.
- Comunicació audiovisual i TIC.
- Educació emocional i valors.
- Foment de la creativitat i de l'esperit científic.
- Educació per a la salut (incluida la sexual).

A continuació, es presenta un quadre amb tots els elements i les unitats de manera que aquells quadres que estan sombrejats significa que és una unitat on es tracta el caràcter transversal:

ET	UD1	UD2	UD3	UD4	UD5	UD6	UD7	UD8	UD9	UD10	UD11	UD12	UDf
ET1													
ET2													
ET3													
ET4													

ET5										
ET6										

h. Interdisciplinarietat

Segons dia John Maynard Keynes: “L’economista ha de tindre una rara combinació de dots. Ha de ser, d’alguna manera matemàtic, historiador, estadista i folòsof. Ha de dominar el llenguatge científic i expressar-se i fer-se entendre en el vulgar. Ha de ser simultàniament desinteressat i utilitari; tant fora de la realitat com un artista i a voltes tan apegat a la terra com un polític”. En aquest sentit, la nostra matèria es pot relacionar amb les següents assignatures:

- **Llengua valenciana:** En moltes activitats serà necessària la lectura i compernsió de textos i l’expressió escrita i oral d’opinions. Qualsevol article econòmic d’actualitat analitzat o debatut serà un exemple.
- **Matemàtiques:** Fonamental en la nostra matèria ja que els alumnes d’economia han de saber utilitzar la calculadora, resoldre problemes d’aritmètica i d’àlgebra, analitzar i realitzar gràfics, etc. Per exemple, l’anàlisi i representació del llindar de rendibilitat.
- **Informàtica:** Cada volta són més els àmbits en els que s’utilitza la informàtica, incluit l’educatiu. És necessari que sàpiguen realitzar cerques en Internet, realitzar i entregar activitats a través del portal d’aules o d’outlook, utilitzar les fulles de càlcul i de text, dissenyar presentacions, etc. A més hi ha una unitat didàctica dedicada totalment a la digitalització i la innovació en l’empresa.
- **Història:** Amb l’història de l’empresari, els models de negoci tradicionals, la història de la inclusió de la dona, etc.
- **Geografia:** És necessari conèixer geografia a nivell nacional i internacional per a l’estudi del mediambient, la descentralització, etc.
- **Ètica:** Amb l’estudi de la RSC, el consum responsable, els ODS, etc.

8. Mesures d’atenció per a la resposta educativa

En l’article 31 del Decret 108/2022 podem observar les mesures de resposta educativa per a la inclusió. D’acord amb l’article 25 del Real Decret 243/2022 correspon a les administracions educatives disposar de mitjans necessaris per a que l’alumnat que necessite una atenció diferent a la ordinària pugua aconseguir els objectius establerts per a l’etapa i adquirir les competències corresponents. L’atenció a aquest alumnat es regirà pels principis de normalització i inclusió.

Les administracions educatives fomentaran l’equitat i inclusió educativa, la igualtat d’oportunitats i la no discriminació de l’alumnat amb discapacitat. Per això s’establiran les mesures de flexibilització i alternatives metodològiques d’accessibilitat i disseny universal que siguen necessàries per tal d’aconseguir que aquest alumnat pugua accedir a una educació de qualitat en igualtat d’oportunitats.

D’altra banda, en el Títol II de la LOMLOE, concretament en l’article 71 s’estableix que les administracions educatives disposaran dels mitjans necessaris per a que tot l’alumnat aconseguisca el màxim desenvolupament personal, intel.lectual, social i emocional, així com els objectius establerts amb caràcter general en la present llei. A més, s’estableix que correspon a les Administracions educatives assegurar els recursos necessaris per a l’alumnat que necessiten una atenció educativa diferent a la ordinària.

a. Mesures d'atenció a l'alumnat amb NESE i NCE

El primer punt a analitzar són els alumnes amb NESE i amb NCE. Els **alumnes amb NESE** són els alumnes amb discapacitat psíquica, discapacitat sensorial auditiva i visual, discapacitat motora, trastorn generalitzat del desenvolupament, trastorn de l'espectre autista, trastorn emocional greu, trastorn greu de conducta, trastorn greu de llenguatge oral, trastorn greu del llenguatge, trastorn per dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat, trastorn d'aprenentatge de lectura i escritura (com dislexia, afasia, etc.), alumnes amb altes capacitats intel·lectuals, alumnes amb un desfase curricular de dos o més anys per condicions greus de salut o relacionades amb aspectes socials, econòmics, culturals, geogràfics i ètnics, i alumnes d'incorporació tardia al sistema educatiu espanyol.

Per la seua banda, els **alumnes amb NCE** són els que tenen Necessitats de Compensació Educativa. Componen un dels diferents col·lectius d'alumnes que necessiten recolzament específic en la seua educació. Per això, és essencial que l'atenció a la diversitat forme part de la planificació del procés d'ensenyança-aprenentatge i resposta a aquestes necessitats en les aules. Entre aquests trobem els alumnes amb necessitats educatives especials, els alumnes amb trastorns per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH), migrants, etc.

Tenim un cas en 2n de batxillerat general. Hi ha **una alumna** amb TDAH i es deixarà un 25% més del temps si el necessita per a les proves escrites.

I també tenim dos casos en 2n de batxillerat A. Hi ha **una alumna** amb necessitats educatives, concretament de Trastorn de la Lectura i Escriitura. Les propostes d'adaptacions en classe són permetre que es situe en les primeres fileres de l'aula, és a dir, prop de la pissarra, i la possibilitat d'utilitzar esquemes i reforços visuals o auditius (resum de suport visual, presentació de les explicacions en PowerPoint o semblant, de manera que puguen utilitzar-la com a material d'estudi).

Respecte als treballs es proposa donar més importància al contingut i no tant a la forma (ortografia, estructuració sintàctica, etc.).

I respecte als exàmens ens hem d'assegurar que ha comprés l'enunciat de totes les preguntes. Per a això 5 o 10 minuts després d'haver començat l'examen, és aconsellable acostar-se a la seua taula i preguntar-li si té algun dubte que li podem aclarir, així com animar-li a preguntar-nos al llarg de l'examen si no entén algun aspecte. També sempre que siga necessari, se li ha de proporcionar un temps addicional en les proves d'avaluació escrites (màxim un 25% més de temps addicional). Finalment, s'han d'avaluar les proves escrites i els treballs en funció del contingut, intentant que les faltes d'ortografia no influisquen en la puntuació o resultat final o si hi ha penalització, aplicar-li una proporció de 2/3 respecte a la resta d'alumnat.

La segona **alumna** de 2n de batxillerat A té diagnosticat TDAH. Les propostes per a classe són les mateixes com per a l'alumna anterior. Permetre que es situe a les primeres fileres de l'aula, és a dir, prop de la pissarra, i la possibilitat d'utilitzar esquemes i reforços visuals o auditius (resum amb suport visual, presentació de les explicacions en PowerPoint o semblant, de manera que puguen utilitzar-ho com a material d'estudi).

I en els exàmens, sempre que siga necessari, quan l'alumna ho sol·licite, se li pot proporcionar temps addicional en les proves d'avaluació escrites (25% del temps) i/o realitzar la prova al Departament d'Orientació (previ avís).

Aquesta matèria es dona en el nivell post-obligatori, per tant, hi ha molt casos dels anteriors que no es preveuen en aquesta assignatura. Per això mateix, no es preveuen adaptacions curriculars individuals significatives, tret d'algun cas especial. Tampoc es contempen ni agrupaments flexibles ni desdoblaments dins d'un mateix grup classe. No obstant això, el professor atindrà les necessitats específiques que apareguen en el procés d'ensenyament i aprenentatge d'una manera individualitzada.

La forma d'actuació en cas que tinguem alguns dels casos anteriors serà la següent:

- Mesures d'atenció a alumnes amb altes capacitats intel·lectuals: No presenten problemes d'aprenentatge però és necessari motivar-los i ampliar els seus coneixements amb activitats

d'ampliació i reunions per a motivar-los. Se'ls motivarà a llegir premsa econòmica nacional i internacional, debats en xicotet grup sobre xerrades de contingut econòmic en programes de televisió o ràdio, etc.

- Mesures d'atenció a alumnes amb un desfase curricular de dos o més anys per condicions greus de salut o relacionades amb aspectes socials, econòmics, culturals, geogràfics i ètnics: S'els deixarà un període d'adaptació al ritme de la classe, es flexibilitaran els terminis d'entrega i les proves escrites i es faran tutories quan siga necessari.
- Mesures d'atenció a alumnes procedents d'entorns desfavorits: Solen presentar problemes d'adaptació o absentisme escolar. En aquests casos, s'oferiran tutories personalitzades i es contactarà amb el Departament d'Orientació per tal que puguen ajudar-los de la manera més adequada.
- Mesures per a alumnes estrangers: Poden presentar certs problemes en l'idioma però no hi haurà molts casos donat la no obligatorietat d'aquest curs. No obstant, en cas que hi haja algun alumne es farà un seguiment més exhaustiu del llenguatge i se'ls donaran sinònims i definicions i sempre que ho necessiten es realitzaran tutories personals.
- Atenció a alumnes amb necessitats educatives especials: Es realitzaran tutories per a un seguiment més personalitzat. Les adaptacions podran ser significatives quan el desfase dels cursos siguen més de dos basant-se en la modificació d'elements del currículum com objectius, continguts, criteris d'avaluació; o no significatives referint-se a la metodologia (entrega de materials i activitats alternatives per a que puguen aconseguir els mínims exigibles).
- Mesures d'atenció a alumnes hospitalitzats o convallescent en el domicili: Se li enviaran els materials vists en classe per correu electrònic i qualsevol dubte es resoldrà per telèfon, videoconferència o missatgeria instantània. Quan es reincorpore, se li permetrà un breu període d'adaptació al ritme de la classe (flexibilitat en els terminis d'entrega i proves escrites).
- Mesures de recolzament a alumnes repetidors: Això significa que presentaven problemes d'aprenentatge, per tant, es farà un seguiment més personalitzat, es valorarà molt positivament la seua assistència i la seua atenció i s'intentarà proposar ser "líders" en grups de treball per a motivar-los.

Per a finalitzar aquest punt, afegim la proposta del departament d'Orientació:

- Mesures d'atenció per a la resposta educativa per a la inclusió:

El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, estableix com una de les línies generals d'actuació la gestió curricular. Els processos de planificació i desenvolupament curricular han de tindre present la diversitat de l'alumnat i complir amb una sèrie de requisits:

- Estimular la implicació de l'alumnat.
- Aplicar mitjans de presentació i expressió múltiples i diversos.
- Utilitzar metodologies actives que promoguen la interacció, col·laboració i cooperació entre l'alumnat.
- Incorporar processos i instruments participatius d'avaluació.
- Seleccionar i elaborar materials que complisquen amb els criteris d'igualtat, no discriminació i sostenibilitat, que tinguen en compte la perspectiva de gènere i, a més, que siguen accessibles.
- Donat que la practica totalitat de l'alumnat que cursarà aquestes matèries presenta necessitats de suport educatiu en diferents graus es fa imprescindible abordar les matèries des d'un enfocament inclusiu i universal que puga donar resposta a totes les seues necessitats. Es per això que es proposa seguir en el disseny dels contextos i situacions els següents Principis del Disseny Universal d'Aprenentatge, Ronald Mace (1998).

Principi 1. Ús equitatiu: Els espais, activitats i materials han de ser accessibles i equitatius

per a poder ser emprats per persones amb diferents capacitats i habilitats. Per a aplicar aquest principi cal:

- Proporcionar oportunitats d'ús idèntiques quan siga possible i si no ho és, que siguen equivalents en el seu ús.
- Evitar segregar i estigmatitzar. L'aula ha d'acollir a tots els seus estudiants i professorat i promoure el sentiment de pertinença evitant prejudicis i tenint altes expectatives cap a tots els nostres estudiants.
- Oferir privacitat i protecció a tots els seus usuaris.
- Proporcionar seguretat a tots els usuaris. L'aula ha de proporcionar un entorn segur on tots se senten benvinguts i protegits.
- Afavorir la implicació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge.

Principi 2. Flexibilitat en l'ús: Aquest principi implica l'ús de múltiples maneres d'accés i expressió i afavorir el processament amb diferents nivells d'aprofundiment. Per a aplicar aquest principi hem de:

- Proporcionar diverses alternatives per a aconseguir les metes educatives. Per exemple, flexibilitzant el currículum mitjançant el disseny d'activitats multinivell o utilitzant diferents estratègies metodològiques.
- Adaptar-se al ritme i velocitat de l'alumnat.
- Presentar el material en diversos formats i amb diversos graus de complexitat.
- Oferir diverses vies per a accedir a la informació, per al processament i per a l'expressió del coneixement.
- Oferir múltiples opcions per a la col·laboració perquè les interaccions han de ser accessibles per a tot l'alumnat.
- Garantir suports per a facilitar l'aprenentatge.

Principi 3. Ús simple i intuïtiu: Aquest principi implica assegurar-nos que el nostre alumnat comprèn el que ha de fer. Al·ludeix a la facilitat per a entendre la tasca, no a la complexitat d'aquesta. Per a aplicar aquest principi caldrà:

- Eliminar la complexitat que no siga necessària i els elements que poden provocar distracció durant el procés d'aprenentatge, sense que això supose simplificar la tasca.
- Garantir l'accessibilitat cognitiva
- Facilitar que l'alumnat sàpia quina és la informació important i quina la complementària o menys rellevant.
- Donar a conèixer amb claredat a tot l'alumnat els objectius, les tasques que es realitzaran, els terminis i els mètodes d'avaluació.
- Adaptar el disseny a diferents rangs de competència lingüística i diversitat cultural.
- Donar feedback immediat durant i després de completar la tasca

Principi 4. Informació perceptible: Aquest principi implica que la informació siga perceptible per a tot l'alumnat. Per a aplicar aquest principi serà necessari:

- Assegurar que les condicions ambientals permeten que els continguts siguen fàcilment perceptibles per tot el nostre alumnat.
- Garantir l'accessibilitat sensorial.
- Utilitzar les estratègies i els suports tècnics que siguen necessaris per a l'alumnat amb limitacions sensorials temporals o permanents.
- Utilitzar diferents modalitats (tàctil, auditiva, visual), estratègies i suports tècnics per a presentar la informació essencial.
- Assegurar la comunicació de manera accessible entre tots els membres de la comunitat educativa.
- Comprovar l'accessibilitat dels recursos en línia segons els estàndards de la WCAG

Principi 5. Tolerància a l'error: Aquest principi implica que el professorat dinamitze estratègies encaminades a identificar i reconduir qualsevol situació problemàtica. Per a aplicar aquest principi cal:

- Oferir feedback regularment i oportunitats per a corregir errors.

- Avaluar els coneixements previs necessaris i ajustar el procés d'ensenyament per a minimitzar el fracàs en l'aprenentatge.
- Assegurar l'accessibilitat emocional per a evitar la frustració i indefensió apresada i crear un entorn d'aprenentatge segur on l'error forme part del procés d'aprenentatge.

Principi 6. Poc esforç físic: Aquest principi implica que els espais i activitats han de ser físicament accessibles. Per a aplicar aquest principi s'ha de:

- Garantir que les dificultats físiques no siguin un obstacle per a l'accés i elaboració de la informació, ni per a l'expressió de l'aprenent.
- Assegurar que els espais del centre i les activitats programades siguin accessibles físicament, és a dir, permetre que totes les persones arriben i romanguen i realitzen les activitats amb comoditat.
- Promoure que l'ús d'eines d'escriptura, tablets, teclats o qualsevol tecnologia s'adapte a les capacitats de visió, audició, rapidesa, etc. de cada usuari.

Principi 7. Dimensions que permeten un ús adequat: Aquest principi implica la realització d'adaptacions o adequacions necessàries per a adaptar-se a l'usuari, quan la resta de principis s'han aplicat i no han sigut suficients. Per a aplicar aquest principi hem de:

- Assegurar que l'extensió dels continguts permeti la seua comprensió i maneig.
- Revisar que els espais, tant físics com virtuals, i les eines permeten l'ús adequat per part de tots els membres de la comunitat educativa.
- Garantir que les adaptacions estiguen connectades amb la programació d'aula.

b. Mesures d'atenció a alumnes amb altres situacions especials

A més dels alumnes esmentats en l'apartat anterior hi ha uns altres que també s'han de tenir en compte però que apareix molt ben definit en la llei. L'article 32 del Decret 108/2022 estableix les mesures per a l'alumnat que compagina els estudis del batxillerat amb la condició de deportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'èlit, o amb la condició de personal tècnic, entrenador, arbitral o judge d'èlit de la Comunitat Valenciana. Per tal d'afavorir la compatibilitat de la seua activitat esportiva amb l'activitat acadèmica, aquest alumne es podrà convalidar la matèria optativa de primer curs del batxillerat amb la pràctica esportiva. A més, la matèria d'Educació Física de primer curs de batxillerat serà objecte de possible exenció per als esportistes d'alt nivell, alt rendiment o d'èlit.

De la mateixa manera, l'article 33 del Decret 108/2022 estableix les mesures per a l'alumnat que compagina els estudis de batxillerat i les ensenyances professionals de dansa. Per a afavorir la compatibilitat i la simultaneïtat dels estudis d'aquest alumnat pot sol·licitar la convalidació de la matèria optativa del batxillerat i pot sol·licitar la convalidació de determinades matèries de la modalitat d'arts. Així mateix, també pot sol·licitar l'exenció de la matèria d'Educació Física de primer de batxillerat.

Finalment, l'article 34 del Decret 108/2022, estableix les mesures per a l'alumnat que compagina els estudis del batxillerat i els ensenyaments professionals de música. Per tal d'afavorir la compatibilitat i la simultaneïtat dels estudis aquest alumnat podrà sol·licitar la convalidació de la matèria optativa de batxillerat i podrà sol·licitar la convalidació de la modalitat d'art.

c. Mesures per a difondre les bones pràctiques en l'ús de les TIC

Al nostre centre es treballa, des de l'etapa inicial de l'E.S.O., el bon ús de les TIC de manera transversal. Durant la setmana d'acollida del nou estudiantat, a les assignatures de projectes es treballa la seguretat i privacitat a Internet, recalcant la responsabilitat en l'ús del correu electrònic corporatiu del centre, la importància de tancar sessió o els perills de suplantar la identitat digital.

Des del Departament d'Economia també s'incentiva el bon ús de les tecnologies i els recursos en línia, amb diverses activitats proposades a l'entorn digital:

- Ús de l'aula virtual de l'assignatura.
- Ús dels portàtils del departament.
- Creació de treballs, presentacions, vídeos o podcasts, utilitzant processadors de textos, ferramentes d'edició de vídeos o ferramentes per crear pòsters en línia, com pot ser l'ús de l'aplicació Canva o l'eina de treball col.laboratiu Google Drive.
- Investigació a través de pàgines de prestigi.
- Realització d'activitats en línia.
- Accés a material audiovisual relacionat amb l'Economia: notícies, vídeos, presentacions, biografies d'economistes, etc.

Finalment, dins de les situacions d'aprenentatge plantejades, es poden proposar textos relacionats amb temes d'actualitat vinculats amb l'ús de les TIC, com el *clickbait*, l'abús de les pantalles, el ciberassetjament o el reconeixement de les *fake news*.

d. Mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per raó de discapacitat, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses

Amb la finalitat de contribuir al desenvolupament de la igualtat efectiva entre homes i dones i del rebuig del masclisme i la violència masclista, s'evitaran els continguts i els comportaments sexistes i estereotips, que suposen algun tipus de discriminació. A més, també es tindrà cura del llenguatge oral i escrit emprat, per tal d'evitar expressions sexistes i masclistes, apostant així per l'ús

d'expressions inclusives del llenguatge (per exemple, procurarem utilitzar la paraula alumnat en lloc d'els alumnes).

A l'hora de dissenyar les activitats i seleccionar textos i imatges, es vigilarà que no hi haja desequilibris en la presència d'homes i dones o de persones de diferents cultures. També s'intentarà oferir una mostra representativa de textos d'escriptors i les imatges i textos no reproduiran situacions masclistes o de rols de gènere discriminatoris. A més, es tractarà amb normalitat la diversitat sexual i cultural, fomentant la tolerància i el respecte. Seguint aquesta línia, s'empraran textos que suscitin reflexions escrites i/o debats orals sobre aquestes temàtiques, de la mateixa manera que també es podran realitzar treballs d'investigació, exposicions orals, exposicions digitals o murals que fomenten el respecte i el bon tracte.

Entre els objectius d'aquestes mesures estan:

- Desenvolupar l'autoestima i una concepció del propi cos com a expressió de la personalitat.
- Analitzar críticament la realitat i corregir prejudicis sexistes i les seues manifestacions en el llenguatge, la publicitat, els jocs, les professions, etc.
- Adquirir habilitats i recursos per a realitzar qualsevol tipus de tasques, domèstiques o no.
- Consolidar hàbits no discriminatoris.
- Aprendre a previndre i resoldre de manera pacífica i dialogada els conflictes de la vida personal, escolar, familiar i social.
- Adquirir els valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, el pluralisme polític, la pau, la democràcia, el respecte vers els drets humans, el respecte a persones amb diversitat funcional i el rebuig de qualsevol tipus de violència (racisme, xenofòbia, homofòbia i qualsevol actitud intolerant i discriminatòria cap a les diferències).
- Treballar activitats, textos i tasques per a conscienciar a l'alumnat sobre el dret a l'educació de totes les persones, el respecte a la diversitat, el valor d'una convivència pacífica i harmònica, respectant els drets humans.
- Educar per a l'acció: les lliçons de pau, l'evocació de figures i el coneixement d'organismes compromesos amb la pau han de generar estats de consciència i conductes pràctiques.
- Desenvolupar el judici moral, atenció a la intenció, finalitat, mitjans i efectes dels nostres actes.
- Desenvolupar actitud de respecte cap a la resta.
- Fomentar el coneixement i la valoració de les diferents cultures.
- Conèixer i exercir les formes de participació cívica, el principi de legalitat i els drets i deures constitucionals.
- Exercitar el civisme, el respecte i la democràcia a l'aula.

9. Unitats de programació

Aquest és l'últim punt de la proposta pedagògica i està relacionat amb les situacions d'aprenentatge. Les **situacions d'aprenentatge** han de connectar-se amb els "principals reptes del segle XXI" i amb els objectius de l'etapa del batxillerat. La seua finalitat és promoure l'adquisició i desenvolupament de les competències necessaries per tal d'afrontar-los. La capacitat d'actuació de l'alumnat quan s'enfronten a una situació d'aprenentatge necessita mobilitzar tot tipus de sabers implicats en les competències específiques: conceptes, procediments, actituds i valors.

La matèria d'Economia contribueix a formar persones crítiques i responsables davant els problemes actuals relatius al mediambient, degradació del planeta, excés de consum, per tal de ser conscients de la importància de les seues accions i la seua repercussió negativa en el bé comú.

Per això, és necessari fer reflexionar a l'alumnat davant situacions d'inequitat i exclusió que generen un sentiment d'empatia i justícia social des d'una perspectiva col·lectiva, una resolució pacífica dels conflictes amb solucions creatives que tinguin com a premissa la cooperació, la confiança en el coneixement com un motor de desenvolupament, el compromís individual en l'àmbit local apostant per experiències personals que aconseguisquen crear projectes col·lectius i la valoració de la diversitat cultural i personal que aposte per societats obertes i canviants. Alguns criteris que podem tenir en compte per tal de crear aquestes situacions d'aprenentatge són:

- Estar relacionades amb activitats de l'àmbit local i proper a l'alumnat que establisca relacions amb les ODS que incorporen els desafiaments globals als que ens enfrentem dia a dia, com per exemple la desigualtat, el medi ambient, la inclusió, la deslocalització, l'activitat empresarial, etc.
- Aplicar aquestes situacions a experiències actuals que connecten amb l'entorn més proper de l'alumnat establint relacions amb aquells temes d'interés que aborden problemes actuals com la desigualtat i el medi ambient i d'aquesta forma puguen descobrir la realitat complexa i canviant per a desenvolupar més d'una competència, tenint en compte la interdisciplinarietat.
- Involucrar conceptes, procediments i actituds vinculats amb els sabers econòmics, la importància del desenvolupament econòmic, el respecte per el medi ambient, la responsabilitat social, la inclusió de la dona en el món laboral, entre altres sabers.
- Dissenyar situacions per tal d'incentivar a la reflexió, promoure la competència clau d'aprendre a aprendre, i desenvolupar un enfocament crític amb la finalitat de conseguir un consum responsable, valorar la importància de portar una vida saludable per tal de reduir les externalitats negatives i els seus efectes en la salut pública i en els pressupostos del sector públic, pel que s'ha d'actuar amb responsabilitat.
- Potenciar el talent individual utilitzant ferramentes que possibiliten l'estímul de la creativitat, la participació activa de l'alumnat, per tal d'afrontar els problemes desde diferents perspectives segons la seua diversitat personal i cultural.
- Estimular el foment de la lectura i de l'escriptura a través de diferents fonts que permetin ser ciutadans crítics i respectuosos davant diferents arguments i opinions i que descobrisquen formats variats: enunciats verbals amb i sense il·lustracions de recolzament, enunciats amb incorporació de diferents fonts d'informació, i enunciats que exigisquen interpretar tables o gràfics.
- Permetre que siguin situacions tant individuals com grupals, incorporant un enfocament inclusiu, coeducatiu, donant visibilitat a la rellevància del paper de les dones en la ciència econòmica, i amb l'ús de tècniques de treball tant cooperatiu com col·laboratiu, a través d'activitats de diàleg, de debat, d'explicació de resultat de tasques i de reflexió que permetin connectar els continguts amb experiències i sentiments personals de l'alumnat que han tingut lloc en altres contextos, mobilitzant la capacitat d'argumentació mitjançant el llenguatge verbal i no verbal.
- Incloure l'acceptació i el maneig de la incertesa tractada des de l'aula i que dona resposta a qüestions que li servisquen per tal d'enfocar el seu futur de treball o estudis i inclús la possibilitat de, a partir d'una iniciativa dissenyada en l'aula, poder traslladar-les fora de la mateixa.
- Impulsar el bon ús de les noves tecnologies en l'aula, aprenent nous programes, aplicacions i ferramentes informàtiques per tal de fomentar l'alfabetització digital i audiovisual de l'alumnat i la ludificació en l'aula per tal d'incrementar la seua motivació, autonomia i el ventall de fonts econòmiques necessàries per al correcte anàlisi de la disciplina.

a. Organització i seqüenciació de les Unitats Didàctiques

En aquest punt anem a veure, en primer lloc, una taula amb la relació dels blocs de continguts amb les unitats didàctiques i en segon lloc, seqüenciarem les unitats en sessions, mesos i avaluacions.

En punt snateriors hem desglossat els blocs amb els sabers bàsics. En aquest cas, anem a indicar les unitats de programació que hem dut a terme, i on s’han inclòs els sabers bàsics, ja que s’han organitzat de manera diferent juntant diferents sabers de diferents blocs.

TAULA I. ORGANITZACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES	
UNITAT DE PROGRAMACIÓ	SABERS BÀSICS
<p>Unitat de programació 1: EMPRENEDORIA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La persona emprenedora: qualitats i perfils. • El procés de creativitat en els models de negoci. Dinàmiques de generació de noves idees de models de negoci i ferramentes per a innovar. • Ferramentes d’organització i presentació d’idees o projectes. Capacitat de síntesi. Comunicació. • El llenç de model de negoci i de gestió. • Sensibilitat i valoració de l’empreniment social i sostenible. • Autonomia i tolerància davant l’errada associada a l’empreniment. Millores a través de l’assaig-errada. • El prototipat del producte: concepte i utilitat.
<p>Unitat de programació 2: L’EMPRESA I EL MODEL DE NEGOCI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Empresa i model de negoci • L’empresa. Classificació. Marc jurídic que regula l’activitat empresarial. • Noves tendències de model de negoci. • Tolerància davant diferents opinions i perspectives realitzades amb les solucions en els models de negoci.
<p>Unitat de programació 3: DIGITALITZACIÓ I INNOVACIÓ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • L’empresa, digitalització i innovació. I+D+i. Teories de la innovació. • Tipus d’innovació. Tendències emergents. Estratègies d’innovació. • Perseverància i flexibilitat en el canvi de les estratègies d’innovació. • Desenvolupament del producte àgil.

<p>Unitat de programació 4: ANÀLISI DE L'ENTORN DE L'EMPRESA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Macroentorn del model de negoci. • Microentorn del model de negoci: forces competitives. • Responsabilitat social corporativa. Dona i empreniment. Inclusió i empreniment. • Contribució de la societat al desenvolupament econòmic sostenible i ètic. • Avaluació prèvia del models de negoci: anàlisi DAFO.
<p>Unitat de programació 5: ESTRATÈGIES EMPRESARIALS, LOCALITZACIÓ I DIMENSIÓ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Localització i dimensió de l'empresa.
<p>Unitat de programació 6: FUNCIONS DEL NEGOCI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Funcions de direcció. Estratègies. Toma de decisions.
<p>Unitat de programació 7: FUNCIÓ PRODUCTIVA I D'APROVISIONAMENT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Procés productiu. Eficiència i productivitat. • Estructura de costos: classificació i càlcul de costos. • Anàlisi d'ingresos i costos. Llidar de rendibilitat. • Protecció de la idea i del producte i de la marca.
<p>Unitat de programació 8: FUNCIÓ COMERCIAL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Estudi de mercat: Segment de clients, competència i nínxols de mercat. • Avantatges competitius: proposta de valor. • Canals. Relacions amb clients. Estratègies de màrqueting. • El punt de vista dels clients: mapa d'empatia.
<p>Unitat de programació 9: FUNCIÓ DE RRHH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formació i funcionament dels equips àgils. Habilitats que demanda el mercat de treball. • La contractació i les relacions laborals de l'empresa. • Les polítiques d'igualtat i d'inclusió en l'empresa.
<p>Unitat de programació 10: FUNCIÓ FINANCERA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Estructura econòmico-financera • Inversió. Valoració i selecció d'inversions. • Recursos financers. Anàlisi de fonts alternatives de financiació interna i externa.

<p>Unitat de programació 11: ESTATS FINANCERS DE L'EMPRESA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La informació de l'empresa: obligacions contables. Composició i valoració del patrimoni. • Comptes anuals i imatge fidel. Elaboració del balanç i compte de pèrdues i guanys.
<p>Unitat de programació 12: ANÀLISI I INTERPRETACIÓ DELS ESTATS FINANCERS DE L'EMPRESA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anàlisi i interpretació de la informació comptable i anàlisi dels estats financers.
<p>Unitat de programació final: PLA DE NEGOCI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La necessitat de validar el model de negoci i realitzar un pla de negocis bàsic utilitzant ferramentes de gestió.

TAULA II: UNITATS PER SESSIONS, MESOS I AVALUACIÓ

UD	SESSIONS	MESOS	AVALUACIÓ
UD1	11	Setembre	Primera
UD2	6	Octubre	Primera
UD3	4	Octubre	Primera
UD4	11	Octubre - Novembre	Primera
UD5	4	Novembre	Segona
UD6	7	Novembre	Segona
UD7	17	Desembre - Gener	Segona
UD8	9	Gener - Febrer	Segona
UD9	5	Febrer	Tercera
UD10	11	Febrer	Tercera
UD11	13	Març	Tercera
UD12	11	Abril	Tercera
UDFinal	11	Abril - Maig	Tercera

Les unitats de programació estan seqüenciades seguint els principis educatius ja mencionats i tenint en compte el caràcter flexible i obert de tota la programació, per tant és orientativa i susceptible de qualsevol variació per tal d'atendre les necessitats de l'alumnat o qualsevol situació imprevista que sorgisca a l'aula.

És necessari remarcar que les activitats complementàries i els concursos i jocs estan inclosos en l'activitat del moment seqüencial. És a dir, per exemple al començament del curs hi ha dos classes que són presentació i avaluació inicial. Aquestes apareixen en la primera UD. O un altre exemple és en l'unitat didàctica 7, que tenim l'últim dia de nadal en desembre que és un dia lúdic i els dos primers de gener que hi ha una xerrada i un dia de revisió de tot allò vist abans de nadal. Aquests tres dies estan inclosos dins de l'UD7. També en l'última unitat didàctica, la final, s'inclouen els dies de repàs abans d'acabar el curs i anar a les PAU i tampoc formen part d'eixa UD.

b. Descripció de les unitats de programació

Aquest apartat estarà destinat a veure d'una manera més visual tot el vist fins ara. Per a tal fi, es desenvoluparà cada unitat de programació relacionant els sabers bàsics amb les competències clau, les competències específiques, els descriptors operatius i els criteris d'avaluació, i una volta relacionat, es disenyarà una situació d'aprenentatge adequada.

A més, també s'informarà en cada unitat de programació de la metodologia utilitzada, l'espai on es duren a terme les situacions d'aprenentatge, els recursos necessaris, la transversalitat, la interdisciplinarietat, les activitats de reforç i d'ampliació i, si hi ha, l'activitat complementària que es duu a terme.

Unitat de programació 1:				
EMPRENEDORIA				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
La persona emprenedora: qualitats i perfils.	CE1	CCL CD CPSAA CC CE	CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.	CA1.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Diferència entre emprenedor i empresari. Qualitats de l'emprenedor, perfil i característiques. Els <i>knowmads</i>. 				
El procés de creativitat en els models de negoci. Dinàmiques de generació de noves idees de models de negoci i ferramentes per a innovar.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Model del doble diamant, epicentres d'innovació, matriu ERIC, oceans blaus. Fer per grups l'elecció d'una empresa per tal de fer un anàlisi de cadascuna de les ferramentes anteriors. 				
Ferramentes d'organització i presentació d'idees o projectes. Capacitat de síntesi. Comunicació.	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.3. CA4.2.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Canviar els grups de l'altra volta i fer un <i>visual thinking</i> o pensamiento visual sobre el tema que elegisquen que no siga el COVID-19. Elegir una empresa qualsevol i inventar un storytelling o un elevator pitch. A elecció de cadascú. Exposar en classe. Activitat individual. 				
El llenç de model de negoci i de gestió.	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.3.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Explicar-lo i fer per parelles un d'una empresa també elegida. Entrega per AULES. 				

Sensibilitat i valoració de l'empreniment social i sostenible.	CE2 CE5	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CD2, CD3, CPSAA1.1., CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1, CE2, CE3.	CA2.3. CA5.2.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Debat sobre la dificultat de crear una empresa en Espanya. Avantatges i inconvenients. ¿En què influeix en el benestar social?				
Autonomia i tolerància davant l'errada associada a l'empreniment. Millores a través de l'assaig-errada.	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.3.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Debat sobre els errors en l'emprenedoria.				
El prototipat del producte: concepte i utilitat.	CE1	CCL CD CPSAA CC CE	CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.	CA1.2.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Buscar exemples de prototipats. Quins han tingut èxit i quins han fracassat? Per què? Comentar en classe.				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> ET1. Comprensió lectora. ET2. Expressió oral i escrita. ET3. Comunicació audiovisual i TIC. ET4. Educació emocional i valors. ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. 			
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> Llengua valenciana Informàtica Ètica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> Preguntes a respondre Joc amb polsadors 			

Unitat de programació 2: L'EMPRESA I EL MODEL DE NEGOCI				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Empresa i model de negoci 	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Visualització del vídeo sobre l'empresa. 2. Búsqueda o plutja d'idees d'empreses que han tingut èxit. 3. Anàlisi de la història de l'empresa. 				
<ul style="list-style-type: none"> • L'empresa. Classificació. Marc jurídic que regula l'activitat empresarial. 	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.2.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Visualització del vídeo sobre l'empresari o empresaria. 2. Plutja d'idees de empresaris o empresaries que han tingut èxit. 3. Búsqueda d'empresaries exitoses i en què han tingut èxit. Exposició davant la resta de la classe. 4. Funcions de l'empresari i empresària. 5. Elements de l'empresa, objectius i àrees funcionals. 6. Classificació de les empreses segons la dimensió, l'activitat, la zona geogràfica, la destinació dels beneficis, la propietat de capital i la forma jurídica. Classificació de diferents empreses segons aquests aspectes. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Noves tendències de model de negoci. 	CE5	CD CPSAA CE	CD2, CD3, CPSAA1.1., CPSAA5, CE1, CE2, CE3	CA5.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Models de negoci tradicionals i nous models de negoci: <i>freemium</i>, <i>long tail</i>, multiplataforma, apps, "cebo y anzuelo" y <i>marketplace</i>. 2. Cerca d'empreses tipus aquestes. 				
Tolerància davant diferents opinions i perspectives realitzades amb les solucions en els models de negoci.	CE1	CCL CD CPSAA CC CE	CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.	CA1.3.

SITUACIONS D'APRENENTATGE:

1. Dificultats en models de negoci. Cerca de solucions.

ESPAI I RECURSOS	<p>Espai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith <p>Recursos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors.
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET4. Educació emocional i valors. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic.
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Informàtica • Història • Ètica
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre • Joc amb polsadors

Unitat de programació 3: DIGITALITZACIÓ I INNOVACIÓ				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
L'empresa, digitalització i innovació. I+D+i. Teories de la innovació.	CE1	CCL CD CPSAA CC CE	CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.	CA1.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Explicació del <i>big data</i> , la intel·ligència artificial, la tecnologia 3D, la realitat virtual, criptomonedes i <i>blockchain</i> i l'Internet de les coses. Visualització de vídeos i debat sobre el tema.				
Tipus d'innovació. Tendències emergents. Estratègies d'innovació.	CE1	CCL CD CPSAA CC CE	CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.	CA1.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Tipus d'innovació segons l'àrea de millora, la magnitud de l'impacte, segons el sector al que afecten. Búsqueda d'exemples en cadascun. 2. Les patents, estratègies d'innovació, transformació digital i el mon VICA i l'empresa ambidestra. Anàlisi de diferents exemples.				
Perseverància i flexibilitat en el canvi de les estratègies d'innovació.	CE1	CCL CD CPSAA CC CE	CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.	CA1.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Debat sobre la flexibilitat per a canviar les estratègies d'innovació.				
Desenvolupament del producte àgil.	CE1	CCL CD CPSAA CC CE	CCL2, CD2, CD5, CPSAA1.2., CPSAA4, CC1, CE1 i CE2.	CA2.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Anàlisi del desenvolupament d'un producte àgil: estratègia d'investigació de mercat, model de negoci microfinances, experiència de l'usuari, mètriques d'ús de producte. Cerca d'exemples.				

<p>ESPAI I RECURSOS</p>	<p>Espai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith <p>Recursos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors.
<p>TRANSVERSALITAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET4. Educació emocional i valors. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic.
<p>INTERDISCIPLINARIETAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Informàtica
<p>ACTIVITATS COMPLEMENTARIES</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre • Joc dels polsadors

Unitat de programació 4:				
ANÀLISI DE L'ENTORN DE L'EMPRESA				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> Macroentorn del model de negoci. 	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.3.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Tipus de béns i classificació segons la disponibilitat i segons la funció. Factors productius. Dividir diferents empreses segons els factors productius. Els agents econòmics i el flux circular de la renda. Anàlisi del dibuix i de les transaccions. Ficar exemples entre tota la classe. Entorn extern general: PESTEL. Anàlisi de l'empresa Coca-cola. 				
<ul style="list-style-type: none"> Microentorn del model de negoci: forces competitives. 	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.3.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Entorn extern específic: 5 forces de Porter. Anàlisi de l'empresa Coca-cola. Entorn inter: La Cadena de Valor. Anàlisi de l'empresa Apple. 				
<ul style="list-style-type: none"> Responsabilitat social corporativa. Dona i empreniment. Inclusió i empreniment. 	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.3.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> RSC. Búsqueda d'empreses amb departament de RSC i què fan. Dona, empreniment i inclusió. Anàlisi de les dificultats que té la dona per tal d'emprendre. Té també ajudes? Búsqueda de dones emprenedores i exposició davant la resta del curs. Inclusió i empreniment. Anàlisi de les estratègies que es duen a terme per tal d'aconseguir l'empreniment inclusiu. 				
Contribució de la societat al desenvolupament econòmic sostenible i ètic.	CE1 CE5	CD CPSAA CE	CCL2, CD2, CD3, CD5, CPSAA1.1., CPSAA1.2., CPSAA4, CPSAA5, CC1, CE1, CE2, CE3	CA2.3.

SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
1. ODS. Búsqueda d'empreses que tenen en compte les ODS. Quines?				
Avaluació prèvia del models de negoci: anàlisi DAFO.	CE5	CD CPSAA CE	CD2, CD3, CPSAA1.1., CPSAA5, CE1, CE2, CE3	CA5.3.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
1. Anàlisi DAFO. Fer-los segons les empreses anteriors.				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET4. Educació emocional i valors. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. • ET6. Educació per a la salut (incluida la sexual). 			
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Informàtica • Ètica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre • Joc dels polsadors 			

Unitat de programació 5:				
ESTRATÈGIES EMPRESARIALS, LOCALITZACIÓ I DIMENSIÓ				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
Localització i dimensió de l'empresa.	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.3.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Procés de creació d'estratègies. Nivells d'estratègies. Estratègies competitives. Búsqueda d'exemples. 2. Localització i dimensió de l'empresa. Anàlisi de les localitzacions i dimensions de les empreses i el perquè ho han elegit. 3. Creixement intern i extern amb els consegüents exemples. 4. Multinacional. Globalització. Deslocalització. 				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET4. Educació emocional i valors. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. • ET6. Educació per a la salut (incluida la sexual). 			
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Informàtica • Ètica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre • Joc dels polsadors 			

Unitat de programació 6:				
FUNCIONS DEL NEGOCI				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
Funcions de direcció. Estratègies. Presa de decisions.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.2.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funcions de planificació, organització, direcció i control. 2. Organització formal i informal. L'organigrama. Presa de decisions. 3. Visualització de vídeos. 				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. 			
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Informàtica • Ètica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre • Joc dels polsadors 			

Unitat de programació 7:				
FUNCIÓ PRODUCTIVA I D'APROVISIONAMENT				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
Procés productiu. Eficiència i productivitat.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.3.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Producció i procés productiu. 2. Innovació tecnològica i tecnologia. 3. Funció de producció, productivitat i eficiència. Activitats de les PAU. 				
Estructura de costos: classificació i càlcul de costos.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.4.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Costos de l'empresa i exemples. Costos directes i indirectes. Estructura de costos. 2. Activitats de les PAU. 				
Anàlisi d'ingresos i costos. Llindar de rendibilitat.	CE3 CE5	CD CCL STEM CPSAA CC CE	CD2, CD3, CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSAA1.1., CPSSA4, CPSAA5, CC3, CE1, CE2 i CE3.	CA3.4. CA5.4.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Llindar de rendibilitat. Activitats de les PAU. 2. Gestió de la producció, qualitat en l'empresa i funció d'aprovisionament. 				
Protecció de la idea i del producte i de la marca.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.2.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Model de gestió d'inventaris. 2. Protecció d'una idea. Patents. Exemplificació. 				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith Recursos:			

	<ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors.
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET4. Educació emocional i valors. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic.
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Matemàtiques • Informàtica
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre • Joc dels polsadors

Unitat de programació 8:				
FUNCIÓ COMERCIAL				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
Estudi de mercat: Segment de clients, competència i nínxols de mercat.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.4.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. El departament comercial. Mercat i quota de mercat. Búsqueda d'empreses i observació de la quota que té cadascú. 2. Estudi de mercat, segmentació de mercat, nínxols de mercat. Exemples. Búsqueda de nínxols de mercat. 3. Activitats relacionades i visualització de vídeos. 				
Avantatges competitius: proposta de valor.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.4.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Proposta de valor, posicionament del producte. 				
Canals. Relacions amb clients. Estratègies de màrqueting.	CE3	CCL STEM CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CPSSA4, CC3, CE1.	CA3.4.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Marketing i els seus elements: producte, preu, comunicació i distribució. 2. Plan de marketing. 3. El neuromarketing. 4. Aplicació del marketing a les tecnologies més avançades. 				
El punt de vista dels clients: mapa d'empatia.	CE3 CE5	CD CPSAA CE	CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CD2, CD3, CPSAA1.1., CPSAA4, CPSAA5, CC3, CE1, CE2, CE3	CA3.2.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Empatitzar amb el client: mapa d'empatia. 				

<p>ESPAI I RECURSOS</p>	<p>Espai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith <p>Recursos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors.
<p>TRANSVERSALITAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET4. Educació emocional i valors. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic.
<p>INTERDISCIPLINARIETAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Informàtica • Geografia • Ètica
<p>ACTIVITATS COMPLEMENTARIES</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre. • Joc dels polsadors.

Unitat de programació 9:				
FUNCIÓ DE RRHH				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
Formació i funcionament dels equips àgils. Habilitats que demanda el mercat de treball.	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.4.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Formació del personal. Els equips de treball àgils. El funcionament dels equips de treball. Visualització de vídeo. 				
La contractació i les relacions laborals de l'empresa.	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.4.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Gestió i funcions de RRHH. La motivació laboral. La contractació i les relacions laborals. Salari i nòmina. 				
Les polítiques d'igualtat i d'inclusió en l'empresa.	CE2	CCL STEM CD CPSAA CC CE	CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC4, CE1.	CA2.4.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Les polítiques d'igualtat i inclusió en l'empresa. Visualització de vídeos i debat. 				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> ET1. Comprensió lectora. ET2. Expressió oral i escrita. ET3. Comunicació audiovisual i TIC. ET4. Educació emocional i valors. ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. ET6. Educació per a la salut (incluida la sexual). 			
INTERDISCIPLINARIETA T	<ul style="list-style-type: none"> Llengua valenciana Informàtica Història Ètica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> Preguntes a respondre. Joc del polsadors. 			

Unitat de programació 10:				
FUNCIO FINANCERA				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
Estructura econòmico-financera	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. PMME y PMMF. Activitats de les PAU.				
Inversió. Valoració i selecció d'inversions.	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. La inversió: concepte, tipus i representació. Mètodes de selecció. Activitats de les PAU.				
Recursos financers. Anàlisi de fonts alternatives de financiació interna i externa.	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
1. Fonts de financiació: curt i llarg termini i extern i intern.				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> ET1. Comprensió lectora. ET2. Expressió oral i escrita. ET3. Comunicació audiovisual i TIC. ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. 			
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> Llengua valenciana Matemàtiques Informàtica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> Preguntes a respondre. Joc dels polsadors. 			

Unitat de programació 11: ESTATS FINANCERS DE L'EMPRESA				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
La informació de l'empresa: obligacions comptables. Composició i valoració del patrimoni.	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Patrimoni de l'empresa. Els comptes anuals. El PGC. Obligatorietat de les comptes anuals i els llibres comptables. Elaboració d'un quadre aclaratori. La fiscalitat empresarial. Xerrada i debat dels impostos. 				
Comptes anuals i imatge fidel. Elaboració del balanç i compte de pèrdues i guanys.	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.1.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Els resultats de l'empresa. Activitats de les PAU. L'amortització i càlculs. El balanç. Activitats de les PAU. 				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> ET1. Comprensió lectora. ET2. Expressió oral i escrita. ET3. Comunicació audiovisual i TIC. ET4. Educació emocional i valors. ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. 			
INTERDISCIPLINARIE TAT	<ul style="list-style-type: none"> Llengua valenciana Matemàtiques Informàtica Ètica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> Preguntes a respondre. Joc dels polsadors. 			

Unitat de programació 12:				
ANÀLISI I INTERPRETACIÓ DELS ESTATS FINANCERS DE L'EMPRESA				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVUACIÓ
Anàlisi i interpretació de la informació comptable i anàlisi dels estats financers.	CE4	CCL CP CD CPSAA CE	CCL1, CCL3, CP1, CP2, CD3, CPSAA4, CE2.	CA4.1.
SITUACIONS D'APRENENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> Anàlisi patrimonial, anàlisi financer i anàlisi econòmic. Explicació i càlcul i interpretació dels ratios. Activitats de les PAU. 				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> Aula Adam Smith. Recursos: <ul style="list-style-type: none"> Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> ET1. Comprensió lectora. ET2. Expressió oral i escrita. ET3. Comunicació audiovisual i TIC. ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. 			
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> Llengua valenciana Matemàtiques Informàtica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> Preguntes a respondre. Joc dels polsadors. 			

Unitat de programació final:				
PLA DE NEGOCI				
SABER BÀSIC	COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	COMPETÈNCIA CLAU	DESCRIPTOR OPERATIU	CRITERI D'AVALUACIÓ
La necessitat de validar el model de negoci i realitzar un pla de negocis bàsic utilitzant ferramentes de gestió.	CE5	CD CPSAA CE	CD2, CD3, CPSAA1.1., CPSAA5, CE1, CE2, CE3	CA5.5.
SITUACIONS D'APRENTATGE:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pla de negocis. Estructura i presentació d'un pla de negoci. 2. Per equips presentar un negoci. 				
ESPAI I RECURSOS	Espai: <ul style="list-style-type: none"> • Aula Adam Smith Recursos: <ul style="list-style-type: none"> • Llibreta, bolígrafs, ordinador, projector, aula virtual i polsadors. 			
TRANSVERSALITAT	<ul style="list-style-type: none"> • ET1. Comprensió lectora. • ET2. Expressió oral i escrita. • ET3. Comunicació audiovisual i TIC. • ET4. Educació emocional i valors. • ET5. Foment de la creativitat i de l'esperit científic. • ET6. Educació per a la salut (incluida la sexual). 			
INTERDISCIPLINARIETAT	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua valenciana • Matemàtiques • Informàtica • Història • Geografia • Ètica 			
ACTIVITATS COMPLEMENTARIES	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntes a respondre. • Joc dels polsadors 			